168

VERZAMELING DER ORDERS VOOR DE ARTILLERIE.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VI-56.
no-6
(1879)

VERZAMELING

DER

ORDERS VOOR DE ARTILLERIE

VAN HET

NEDERLANDSCH OOST-INDISCH LEGER,

UITGEVAARDIGD

OP LAST VAN HET

DEPARTEMENT VAN OORLOG.

BEVATTENDE

HET JAAR 1879.

BATAVIA,
LANDS-DRUKKERIJ.
1880.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K. EN W.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Nummer.

Sleutels tot snij-ijzers. Zie Snij-ijzers . . . . . 12.
Snij-ijzers met kussens en sleutels tot snij-ijzers voor buizen tot puntgranaten en buizen tot puntgranaatkartetsen. Invoering van — . . . . . 12.
Stallen. Invoering van een krabber of opruimijzer tot reiniging der — . . . . . 30.
Straffen aan officieren. Van — opgelegd moet den Chef van het Wapen gerapporteerd worden . . . . . 31.

U.

Uitrusting. Zie Pakkisten . . . . . 4.

V.

Verantwoording. Zie Exercitie-reglementen . . . . . 34.
Verbuste vuurmonden. Zie Proefschoten . . . . . 37.
Verkapping. Zie Wijziging . . . . . 20.
Verstrekking. Zie Patronen . . . . . 43.
Vervallenverklaring. Zie Geschut . . . . . 21.
Voertuigen. Zie Affuiten . . . . . 39.
Voorschrift omtrent de samenstelling, het onderhoud en de aanwending van de revolver en de daarmede te houden schietoefeningen. Tweede druk. Distributie van het — . . . . . 45.
Voorschriften. Zie Praktische oefeningen . . . . . 25.

W.

Waterdigt linnen. Beschrijving der bereiding van — . 38.
Werklieden. Zie Artillerie-werklieden . . . . . 28.
Wijziging van de Order voor de Artillerie N°. 9 van 1878 . . . . . 13.
Wijziging van de verkapping der buizen bij de puntgranaatkartetsen tot 8cm . . . . . 20.
Wijziging. Zie Kamermal . . . . . 5.
Wrijvingspijpjes. Invoering van — . . . . . 6.
——— Zie Aftrektouwen tot — . . . . . 7.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal : 29-06-2010
Nomor Induk : 574/PN-MUSEUM/10
BIB - ID : 1690260
ITEM - ID : 0000380 2238
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RDERS VOOR DE ARTILLERIE.

187.9

1. BUSKRUID. *Bepalingen omtrent het keeren en luchten van —*

ij het keeren en luchten van buskruid en geconfectionde munitiën, zullen de ondervolgende voorschriften worden epast.

rt. 1. De plaatselijke Artillerie Kommandant zal na het angen der order, aan den militairen- of plaatselijken Komdant kennis geven van het tijdstip waarop de werkzaamen een aanvang zullen nemen.

e officieren belast met het materiëel der Artillerie doen die order mededeeling aan den militairen Kommandant vragen bevelen.

aarbij zal verzocht worden:

dat de noodige schildwachten zullen worden geplaatst, voor en op de toegangen tot het magazijn, of op de plaats waar het buskruid zal worden gekeerd; bij gemis aan militaire bezetting, zal daarin door de zorg van het civiel bestuur moeten worden voorzien;

dat der eerste civiele autoriteit het tijdstip, waarop de buskruidkeering zal beginnen, worde medegedeeld, opdat voor zoover de ligging van het magazijn zulks noodig maakt, in de nabij gelegen huizen of op andere plaatsen gedurende de werkuren geen vuur brandt.

De schildwachten zullen post vatten zonder geweer; haar consigne zal inhouden, het magazijn of de werkplaats door personen van vuur voorzien niet te doen naderen en niemand nabij of in te laten gaan dan degenen, die tot het verrigten der werkzaamheden daartoe geregtigd zijn.

rt. 2. De magazijnmeester zal zorg dragen, dat al het voor buskruidkeering benoodigde gereedschap der kuipers, zooe drooge planken met schragen, haren en linnen kleeden, ers met blik, enz. aanwezig zijn.

rt. 3. Buskruid en geconfectionneerde munitiën, in bekende gre bergplaatsen opgelegd, behooren in den regel slechts

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

om de twee jaren gelucht en gekeerd te worden, waarto
door de gewestelijke artillerie kommandanten de noodige bevel
gegeven worden; men overtuigt zich in het jaar, dat
keering moet plaats hebben, alleen van den toestand
tonnen en stapels en oppervlakkig van den droogen staat
het buskruid.

Art. 4. Het keeren van buskruid zal alleen bij droog w
mogen plaats hebben; eenmaal bezig zijnde, zullen bij
opkomen van eene regen- of onweersbui, de werkzaamhed
onmiddelijk worden gestaakt. Voor het aanvangen van d
arbeid, dat nimmer voor 8 ure des morgens zal geschied
zal hij die met de buskruidkeering belast is, de aanwez
werkers doen vergaderen en zich overtuigen, dat niem
hunner sterken drank gebruikt heeft, noch in het bezit
van pijpen, messen, staal of ijzerwerk, vuursteenen, lucifers
enz.; zij, die gedurende de werkuren het magazijn om de
eene of andere reden moeten verlaten, worden bij terugkoms
naauwkeurig gevisiteerd. — Den kuiper wordt aanbevolen
met geen ander dan koperen gereedschap te werken en steeds
de meeste voorzigtigheid in acht te nemen.

Art. 5. Het magazijn geopend zijnde, ontdoen de man-
schappen zich vóór het magazijn of in het portaal van hunne
schoenen en beleggen den vloer, doch voornamelijk de plaats
waar de tonnen zullen worden gerold, met haren kleeden.

Twee à drie kanonniers nemen de tonnen met voorzigtigheid
en zonder schuring van de stapels en laten die zelve of door
de hulp van andere daartoe gereed staande manschappen, zacht
op den vloer neder; zijn er tonnen of hoepen defect, zoodat
het buskruid uitstort, dan zullen de kanonniers elkander
waarschuwen, de tonnen met weinig beweging afnemen en
bij den kuiper brengen.

Het reeds gestorte buskruid zal door middel van een veger
en koperen blik worden opgeveegd en in eene daartoe gereed
staande ton worden verzameld.

Tonnen, waaraan geen gebrek bespeurd wordt, worden
zeer sterk geschud en bewogen, waarna men hen bovendien
nog eenige passen over den grond voortrolt, zonder dat zij
elkander aanraken; tonnen waarvan de hoepen moeten worden
vernieuwd, zullen voor het magazijn worden gebragt, om
overgestort of aan den kuiper te worden overgegeven, ten
einde ze dadelijk in bekwamen staat terug te brengen.

Alsnu zal men nagaan, welk buskruid zich in volkomen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

goeden staat bevindt en wat in herstelbaren toestand verkeert; daartoe worden de tonnen over den grond gerold; bij goed droog buskruid hoort men een geluid als of de ton met grof zand gevuld is, terwijl sterke stooten de aanwezigheid van harde klonters aanduiden. — Vochtig of met veel stof vermengd buskruid geeft weinig of geen rollend geluid.

De tonnen waarin het buskruid droog blijkt te zijn, worden niet geopend, doch na eenige malen te zijn geschud, gerold en zoo nodig van nieuwe hoepen te zijn voorzien. weder in het magazijn opgestapeld; de tonnen waarin zich klonters bevinden, worden door den kuiper geopend, het buskruid in eene andere ton overgestort en de klonters gedurende die bewerking, met de hand fijn gemaakt; nadat de ton gesloten is, wordt zij nog eenige malen gerold en daarna weder opgestapeld. — Het vochtig bevonden buskruid moet buiten het magazijn worden gedroogd; daartoe worden eenige drooge planken op schragen gelegd, die met een linnen kleed worden overdekt; het buskruid wordt nu hierop, of wel in buskruidbakken, ter hoogte van een halve à een centimeter uitgespreid en van tijd tot tijd met houten harken omgekeerd en door elkander gewerkt, welke bewerking zoolang wordt voortgezet tot de korrels niet meer aan de hand blijven kleven en het stof zich afscheidt, waarna men weder tot de inkuiping in drooge tonnen en tot de opstapeling overgaat. — Vertoonen zich bij de drooging van vochtig buskruid witte stippen, dan is dit een bewijs dat het salpeter zich van de overige bestanddeelen heeft gescheiden, in welk geval men hetzelve na gedroogd en ingekuipt te zijn, afzonderlijk opstapelt, en van een merk voorziet, om later te worden vermalen.

De planken, linnen kleeden, enz. zullen elken dag na afloop der werkzaamheden onder dak worden gebragt, ten einde een en ander voor natworden te vrijwaren, terwijl de tonnen, waarin zich vochtig buskruid heeft bevonden, alvorens die weder tot inkuipen te bezigen, vooraf een à twee dagen buiten het magazijn, in de lucht moeten worden gedroogd.

Wanneer buskruid in eene andere ton is moeten worden overgestort zal men zorg dragen de nieuw gevulde ton te voorzien van dezelfde merken, als de ontledigde. — Elken dag, zullen de harenkleeden buiten het magazijn worden uitgeslagen en daarna op nieuw worden gelegd, terwijl nadat de buskruidkeering geheel zal zijn afgeloopen, alle gebruikte gereedschappen weder in het oorlogsmagazijn zullen worden ingeleverd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 6. Onder de werkzaamheden der buskruidkeering zal mede begrepen zijn, het onderzoeken der in de magazijnen geconfectionneerde munitiën, waaromtrent het volgende wordt voorgeschreven.

1°. De patronen tot voorlaadwapenen en kardoezen zullen behoorlijk gelucht en voor zooveel noodig gedroogd en gerold worden; de beschadigde patronen worden ontledigd, hetwelk eveneens geschiedt met de kardoezen waarvan het buskruid goed, doch de zakken niet meer te herstellen zijn; kleine gaatjes in saaijen kardoeszakken worden gestopt, terwijl die in papieren kardoeszakken met een stukje kardoespapier worden beplakt en de zakken daarna zorgvuldig worden gedroogd.

Aangezien de buskruidkeering in den kortst mogelijken tijd moet afloopen, zonder daarbij evenwel de vereischte zorg uit het oog te verliezen, zoo zullen er gedurende het keeren geene munitiën mogen worden aangemaakt en geene belangrijke herstellingen daaraan mogen gedaan worden; munitiën, die groote reparatiën vereischen of onbekwaam zijn, worden in het magazijn terug gebragt.

Op het buskruidkeeringsrapport worden de herstelbare munitiën tot overschrijving en de onbekwame tot afschrijving voorgedragen.

De eerste moeten zoo spoedig mogelijk in bekwamen staat worden gebragt.

2°. De patronen tot achterlaadwapenen worden zooveel noodig nagezien, terwijl bij twijfel omtrent hunne deugdzaamheid er eenigen worden beproefd.

Worden die patronen herstelbaar of onbekwaam bevonden, dan worden ze ter herstelling of ontlediging naar de Pijrotechnische Werkplaats opgezonden.

Hiervan zijn evenwel uitgezonderd de patronen waarvan alleen het inpakpapier te veel geleden heeft.

3°. Buskruid, voortgekomen uit ontledigde patronen of kardoezen, zal behoorlijk ingekuipt, afzonderlijk worden gestapeld en de bodems der tonnen van eene etiquette worden voorzien, waarop is omschreven:

Voortgekomen uit ontledigde patronen of kardoezen, bekwaam, herstelbaar of onbekwaam.

4°. Ten opzigte der ernstvuurwerken zal men zich overtuigen, dat de buizen, brand- en lichtkogels, vuurpijlen, pijpjes, enz. goed droog en van bekwame verkapsels voorzien zijn en de buizen niet door worm zijn aangedaan; na luchting worden zij wederom opgeborgen,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ook de toestand der voorradige slaghoedjes zal naauwkeurig worden onderzocht en daarbij worden opgevolgd, wat dien aangaande is vooorgeschreven in de betrekkelijke algemeene orders.

5°. Het onderzoek der gevulde ronde granaten bepaalt zich tot het nagaan van de jaartallen der confectie, of de buizen en verkapsels ongeschonden en goed droog zijn. of de kruizen van opgekloste granaten goed sluiten, niet doorgeroest zijn en er geene nagelkoppen uitsteken, zoomede of de haken in behoorlijken toestand zijn. — In de rapporten moet in het bijzonder melding worden gemaakt van de gevulde ronde granaatkartetsen die langer dan *twee* en van de gevulde ronde granaten die langer dan *vier* jaar zijn opgelegd,

Art. 7. Naar de posten waar geen artillerie officier of onderofficier aanwezig is, moet jaarlijks, voor zooverre dit door den gewestelijken Artillerie Kommandant noodig wordt geoordeeld, een geschikt onderofficier der vestingartillerie worden gezonden, om opzigt te houden over de buskruidkeering en over het gewoon onderhoud van het materiëel. — Deze onderofficier krijgt mede een reserve drukkastje. Voor plaatsen waar geene bezetting is, ontvangt hij van den gewestelijken Artillerie Kommandant, voor zooverre noodig, speciale bevelen of instructiën.

De werkzaamheden moeten zoo ingerigt worden, dat zij dagelijks tijdig genoeg geeindigd zijn, ten einde in de middaguren onderrigt te doen geven aan de onderofficieren en korporaals der infanterie bezetting in de exercitie met — en het practisch gebruik van de op de plaats aanwezige vuurmonden, waarmede boven bedoeld onderofficier speciaal zal belast worden.

Art. 8. Na afloop der buskruidkeering, wordt door dengene die daarmede belast is geweest een rapport in duplo. volgens bijgevoegd model, aan den Artillerie-Kommandant ingediend, welk stuk na mede door genoemde autoriteit en door den magazijnmeester te zijn geteekend, aan den Chef van het Wapen wordt doorgezonden; de invulling van dit rapport vordert geene nadere explicatie.

Van de gehouden buskruidkeeringen bij de Veld- en Bergbatterijen en zelfstandige sectiën wordt alleen een verslag ingediend, opgemaakt volgens de daaromtrent door den betrokken Korps-Kommandant gegeven voorschriften.

Voor het houden der buskruidkeering geven de gewestelijke

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artillerie Kommandanten en de Kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* de noodige bevelen, na daartoe van den Chef van het Wapen den last te hebben ontvangen.

In spoed vereischende gevallen kan die last door hen worden gegeven, mits onder nadere goedkeuring van genoemden dienstchef.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 26 en 47 van 1870 en de laatste alinea van N°. 4 van 1873.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij de Order voor de Artillerie N°. 1 van 1879.

Materiëel der Artillerie.

Artillerie-Magazijn te

Rapport der op den in het Artillerie-Magazijn te volbragte buskruidkeering en het nazien en luchten der daarin opbewaarde geconfectionneerde munitiën, welke werkzaamheden zijn verrigt ingevolge bevelen van dd. door den ondergeteekende zijnde dit verslag opgemaakt overeenkomstig het voorschrift, vervat in de order voor de Artillerie N°. 1 van 1879.

Het keeren en luchten is begonnen den en geëindigd den zijnde er dagelijks, met uitzondering der zon- en feestdagen, gewerkt van tot met een ploeg van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Materiëel der Artillerie.

VERSLAG omtrent het keeren en luchten van b

Benaming van het buskruid, de geconfectionneerde munitiën en verbruikte ingrediënten.	Hoeveelheid in het magazijn voorhanden.			BEVINDING.		BEWE
	Bekwaam.	Herstelbaar.	Onbekwaam.			

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

iiën, voorhanden in het Magazijn.

Onbekwaam.		VOORDRAGT TOT						Op welke folio voorkomende.	AANMERKINGEN.
		Afschrijving.			Inname.				
		Bekwaam.	Herstelbaar.	Onbekwaam.	Bekwaam.	Herstelbaar.	Onbekwaam.		
	Door deze veranderingen en bewerkingen moeten de volgende afschrijvingen en innamen plaats hebben.								

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Algemeene aanmerkingen.

Opgemaakt te den 187..

De *belast met de buskruidkeering,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

No. 2. Reglementen en dienstvoorschriften. *Wijze van aanvragen, verantwoorden en afkeuren van —*

Alle reglementen en dienstvoorschriften — dus ook de algemene, dag- en artillerie-orders, instructiën en dergelijke — welke van 's landswege ten gebruike bij de korpsen en detachementen van het leger kosteloos worden verstrekt, worden niet meer opgenomen in de processen-verbaal van overgave en overname der *kompagniën*, maar in verantwoording genomen bij de archieven der betrokken korps- of zelfstandige detachementskommandanten en, waar noodig, tegen afgifte van een bewijs, in *bruikleen* afgestaan aan de kompagnies-kommandanten.

De aldus bij de kompagniën in gebruik zijnde reglementen dienstvoorschriften enz. worden aangeteekend in het model No. 1*k*. van het kompagnies-administratieboek en die aanteekening door den korpskommandant voor gezien geteekend.

Bij het onbruikbaar of te zoekraken van reglementen, dienstvoorschriften enz. wordt daarvan proces-verbaal opgemaakt ten overstaan van eene, door den korps- of detachementskommandant te benoemen commissie van twee leden. Het proces-verbaal wordt in duplo, ter verkrijging van het »fiat afschrijven" door tusschenkomst van den gewestelijken artillerie kommandant of van den kommandant der veld- en Bergbatterijen op Java, aan den Chef van het wapen der artillerie opgezonden.

Wordt de vervanging van afgekeurde of te zoek geraakte reglementen, dienstvoorschriften enz. noodig geacht, dan behoort bij het proces-verbaal tevens te worden gevoegd eene aanvraag *in duplo*, opgemaakt volgens het hierbijgaande model.

Batavia, den 17den Februarij 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij order voor de Artillerie N°. 2 van 1879.

Wapen der Artillerie **Kommandement der**

AANVRAAG om reglementen, dienstvoorschriften enz. ten behoeve van opgemeld.

OMSCHRIJVING.	Behoefte.	Verstrekt.	TOELICHTINGEN.
			De aangevraagde reglementen enz, moeten dienen ter vervanging van die, afgekeurd bij proces-verbaal dd.

Gezien: ..... den ..... 18..

De Kommandant .....

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

°. 3. BEKNOPT OVERZIGT VAN PROEVEN EN OEFENINGEN WELKE IN DE JAREN 1874—75 HEBBEN PLAATS GEHAD BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE VAN HET NEDERLANDSCH OOST-INDISCH LEGER. *Distributie van het* —

ßlijkens Algemeene Order N°. 7 van dit jaar is bovengenoemd erzigt uitgegeven.

Van dit boekwerk wordt één exemplaar kosteloos verstrekt:

.. aan ieder der officieren van het wapen;

.. aan de archieven der gewestelijke en plaatselijke artillerie kommandanten, van het kommando der veld- en bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie veldartillerie te *Batavia*, aan die der gedetacheerde batterijen en sectiën, van den artillerie constructie-winkel, van de inspectie der buskruidfabrikatie en Pijrotechnie, van de buskruidmolens, van de inspectie der draagbare wapenen, van de geweermakersschool, voorts aan de verschillende artillerie bibliotheken, aan de artillerieschool te *Weltevreden* en aan de beide kaderscholen;

.. aan de archieven van de gewestelijke artillerie kommando's, aan de veld- en bergbatterijen op *Java* en aan de divisie veldartillerie te *Batavia*, bovendien de noodige exemplaren om in gebruik te worden gegeven aan de plaatselijke kompagniën of batterijen, zooals is aangegeven in de 2e artillerie order van dit jaar.

De sub 2 en 3 bedoelde exemplaren worden bij de respectieve archieven en bibliotheken opgenomen en verantwoord.

BATAVIA, den 1sten Maart 1879.

De Chef van 'het wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDERS VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

No. 4. PAKKISTEN EXPEDITIE TOT PATRONEN. *Uitrusting van —*

Met intrekking van de order voor de artillerie N°. 6 van 1872 wordt mits deze bepaald, dat de uitrusting aan deze pakkisten zal bedragen:

voor de magazijnen van oorlog te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija* 400 stuks voor die te *Padang*, *Palembang*, *Pontianak*, *Muntok*, *Bandjermasin*, *Makassar* en *Amboina* 38 stuks.

Deze laatste hoeveelheid is berekend voor de munitie van eene mobiele kolonne van 150 man met 150 patronen scherpe oot achterlaad-geweren kl. kal. per man.

Hiervan worden geborgen:
20 in den patroontasch.
30 in den patroonzak.
100 in pakkisten expeditie.

Wanneer meer patronen noodig zijn worden die in buskruitdtonnen N°. 2 nagezonden.

De pakkisten expeditie worden ledig in de oorlogsmagazijnen opgelegd.

Voor de inrigting, afmetingen en bepakking der kisten en voor de op de bepakte kisten te stellen merken, wordt verwezen naar hoofdstuk VIII van den Indischen Instructie Inventaris en de orders voor de artillerie N°. 11 en 12 van 1877.

No. 5. KAMERMAL BUSKRUITPROEFMORTIER. *Wijziging afmetingen van den —*

In wijziging van het daaromtrent voorkomende in hoofdstuk VIII van den Indischen Instructie Inventaris, worden de afmetingen van den kamermal tot buskruitproefmortier, voor het aangeven van het toegestaan maximum en minimum van de diepte der kamer vastgesteld op: 0,0641 en 0,0626, en zal dus gemerkt worden: 00641 (verw) en 0,0626 (verw).

In verband hiermede ondergaat de 28ste artillerie order van 1873 de ondervolgende wijziging:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Folio 127, 9e alinea 3e regel v. b. staat: »0,06575" en n
minder dan 0,06425, lees:
»0,0641 en niet minder dan 0,0626."
De aanwezige kamermallen moeten om gewijzigd te word
naar den artillerie constructie winkel worden opgezonden.

Bijlagen: Eene beschrijving en eene teekening.

№. 6. WRIJVINGSPIJPJES. *Invoering van* —

Voor het ontsteken der ladingen bij alle vuurmonden,
coehoornmortieren uitgezonderd, worden bij deze, wrijvin
pijpjes, ontworpen door den kapitein van het wapen, *J.*
van Wijhe, ingevoerd, onder de benaming:

Pijpjes. Wrijvings —

De inrigting dezer voorwerpen blijkt uit de hierbij gevoeg
beschrijving en teekening.
De wrijvingspijpjes worden bij tien stuks in bordpapiere
doosjes gepakt; zes en dertig dezer doosjes worden geborge
in een groote blikken trommel voor slaghoedjes, waarvan d
naden met linnen beplakt, en met roode verw bestreken zij
Doosjes en trommels zijn voorzien van een merk, aandu
dende den inhoud, en den datum van aanmaak der pijpje
De aanvulling en wijzigingen die de Indische Instructie I
ventaris ten gevolge van deze invoering behoort te ondergaan
zullen bij Bijvoegsel worden bekend gemaakt, terwijl, wa
uitrusting en gebruik der pijpjes betreft, ter goeder tijd h
noodige aan de betrokken authoriteiten zal worden medegedeel

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Proort bij Order voor de Artillerie N

WRYVINGSP

$\left(\frac{1}{1}\right)$

van ter zyde.

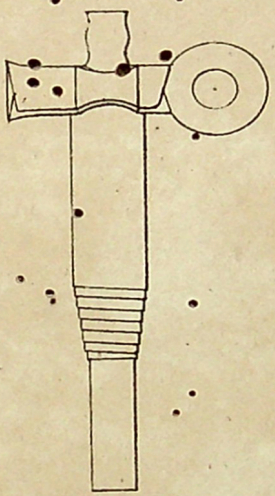

van boven.

A,
an
ng
ng
ij-
is
en
id
eu
F,
te,
ij-
en
en
nis

gedoopt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Folio 127, 9e alinea 3e regel v. b. staat: »0,06575" en ni
minder dan 0,06425, lees:
»0,0641 en niet minder dan 0,0626."
De aanwezige kamermallen moeten om gewijzigd te word
naar den artillerie constructie winkel worden opgezonden.

Bijlagen: Eene beschrijving en eene teekening.

N°. 6. WRIJVINGSPIJPJES. *Invoering van* —

Voor het ontsteken der ladingen bij alle vuurmonden,
coehoornmortieren uitgezonderd, worden bij deze, wrijvin
pijpjes, ontworpen door den kapitein van het wapen, *J.*
van Wijhe, ingevoerd, onder de benaming:

Pijpjes. Wrijvings —

De inrigting dezer voorwerpen blijkt uit de hierbij gevoeg
beschrijving en teekening.
De wrijvingspijpjes worden bij tien stuks in bordpapiere
doosjes gepakt; zes en dertig dezer doosjes worden geborge
in een groote blikken trommel voor slaghoedjes, waarvan d
naden met linnen beplakt, en met roode verw bestreken zij
Doosjes en trommels zijn voorzien van een merk, aandu
dende den inhoud, en den datum van aanmaak der pijpje
De aanvulling en wijzigingen die de Indische Instructie I
ventaris ten gevolge van deze invoering behoort te ondergaan
zullen bij Bijvoegsel worden bekend gemaakt, terwijl, wa
uitrusting en gebruik der pijpjes betreft, ter goeder tijd h
noodige aan de betrokken authoriteiten zal worden medegedeel

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

6.

...noort bij Order voor de Artillerie N°. 8 van 1879.

WRYVINGSPYPJE.

$\left(\frac{1}{1}\right)$

van ter zijde.

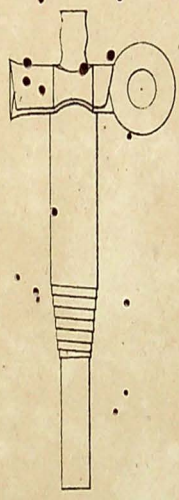

van boven.

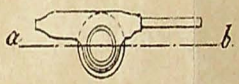

doorsnede a.b.

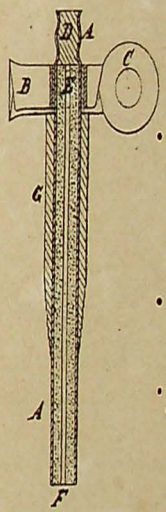

...doopt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Lembaga Kebudajaan Indonesia
„Bataviaasch Genootschap
van Kunsten en Wetenschappen"

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij Order voor de Artillerie N°. 8 van 1879.

WRYVINGSPYPJE.

$\left(\frac{1}{1}\right)$

van ter zijde.

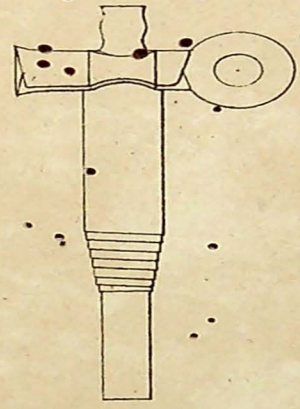

van boven.

doorsnede a.b.

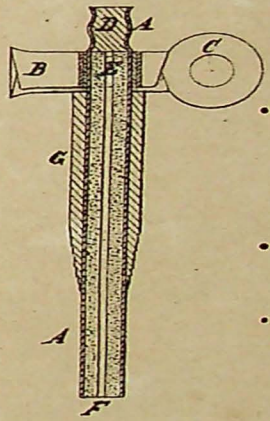

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Behoort bij Order voor de Artillerie N°. 8 van 1879.

WRYVINGSPYPJE.

$\left(\frac{1}{1}\right)$

van ter zijde.

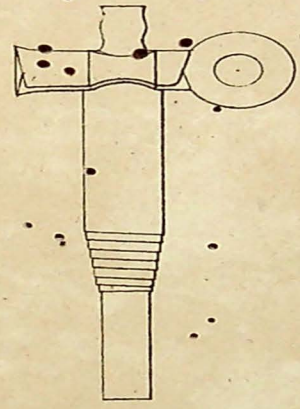

van boven.

doorsnede a.b.

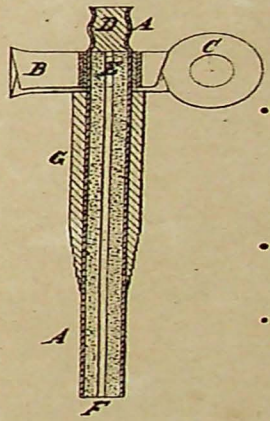

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Behoort bij order voor de artillerie N°. 6 van 1879.

Beschrijving van het wrijvingspijpje.

Het pijpje (zie de teekening) bestaat uit een gerolde huls A, m gerouwen wrijvingshulsje B, een trekker C, allen van aatkoper, en een waroehouten stopje D.

De huls heeft nabij het boveneinde een regthoekige opening waardoor de vlam van de wrijvingssas zich aan de vulling n het pijpje kan mededeelen

Ter plaatse van die opening wordt de huls door het wrijgshulsje omvat, hetwelk met tinsoldeer daaraan bevestigd is.

De huls wordt, na inwendig vernist te zijn, tot aan den venkant van genoemde opening over een naaldje met buskruid 2 volgeslagen, en van boven gesloten door het waroehouten pje, dat vastgewurgd wordt, terwijl een schijfje papier F, vulling aan den onderkant afsluit.

De trekker, bestaande uit een oog en een geribd gedeelte, ordt op dit laatste met wrijvingssas besmeerd, in het wrijgshulsje gestoken, en hierin vastgezet door het toeknijpen r beide openingen daarvan.

Ten einde het pijpje in het ketelje van het zundgat te doen iiten, is de huls met een reep papier G, omplakt.

Het geheel gereed gemaakte pijpje wordt in schellakvernis loopt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bijlage: Eene beschrijving.

N°. 7. AFTREKTOUWEN TOT WRIJVINGSPIJPJES, KORTE. *Invoering van een gewijzigd model.*

Voor het gebruik der, bij de artillerie order N°. 6 van dit jaar, ingevoerde wrijvingspijpjes, bij de vuurmonden van het batterij geschut, uitgezonderd de mortieren, worden de in den Indischen Instructie Inventaris voorkomende *Aftrektouwen tot wrijvingspijpjes L. en Middelsoort* gebezigd.

De bestaande *Aftrektouwen tot wrijvingspijpjes K.* komen te vervallen, terwijl voor vuurmonden op veld- en bergaffuiten en stoelen, onder dezelfde benaming, een aftrektouw van een ander model, en waarvan de inrigting uit de hierbij gevoegde beschrijving blijkt, wordt ingevoerd.

De in den Indischen Instructie Inventaris aan te brengen wijzigingen en aanvullingen, zullen bij Bijvoegsel worden bekend gemaakt, terwijl ter goeder tijd het noodige omtrent het uitrustingcijfer der aftrektouwen, aan de betrokken authoriteiten zal worden medegedeeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Beschrijving van het korte aftrektouw tot wrijvingspijpjes.

Dit aftrektouw bestaat uit een eind jaaglijn, waarvan het eene einde door een splitsing verbonden is aan een ijzeren aftrekhaak, terwijl het andere eindigt in eene lus, welke met leder is bekleed.

Over het touw is een walikoekon houten klos verschuifbaar, van af den haak tot op eenigen afstand van de lus, waar een knoop in het touw is gelegd.

Aan het oog der splitsing bij den haak, is een eind marlijn bevestigd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bijlage: Eene beschrijving.

N°. 8. MUNITIEKISTEN. DRAAGBARE TOT 8cm. BERG VOOR LICHTKOGELS. *Invoering van —*

Voor het vervoer der lichtkogels tot 8cm. Berg bij de batterijen, worden bij deze ingevoerd:

Munitiekisten Draagbare tot 8cm. *Berg voor lichtkogels*, waarvan de inrigting uit de bijlage dezer order blijkt.

De aanvulling en wijzigingen welke de Indische Instructie Inventaris ten gevolge van deze invoering moet ondergaan, zullen bij Bijvoegsel worden bekend gemaakt, terwijl omtrent het uitrustingcijfer der munitiekisten ter goeder tijd het noodige aan de betrokken authoriteiten zal worden medegedeeld.

BATAVIA, den 22sten April 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij order voor de artillerie N°. 8 van 1879.

Beschrijving van de draagbare munitiekisten tot 8cm. Berg voor lichtkogels.

Deze kisten hebben dezelfde afmetingen als die, bestemd voor de munitie van den berghouwitser van 12cm. en den coehoornmortier van 12cm.; dezelve zijn uiterlijk van deze onderscheiden, door dien hunne deksels voor de linker helft wit, voor de andere helft blaauw zijn geverwd, en gemerkt zijn, met letters van de 1e soort 8cm. *Bg.* (met zwarte verw op de witte helft), *Lichtkog.* (met witte verw op de blaauwe helft).

Inwending zijn de kisten door twee dwarsschotten van djattie hout in drie vakken verdeeld; door een overlangsch schot in ieder der buitenste vakken, worden vier bergplaatsen, ieder voor drie lichtkogels, gevormd.

In het middelste vak zijn tegen de dwarsschotten, en de wanden der kist, lederen passanten aangebragt ter opname van vier kleine vuurpijlen met slagwerk en twee zunders, terwijl in de overblijvende ruimte de noodige kardoezen en ontstekingsmiddelen worden geborgen.

De bepakte kist weegt ongeveer 36k.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

Bijlagen: Een model.

N°. 9. OVERGAVE EN OVERNAME. *Wijze van indiening en opmaking van het proces-verbaal bij — van kompagniën, batterijen, detachementen en kommandementen.*

Het nevensgaande model proces-verbaal wordt ter opvolging voorgeschreven bij de overgave en overname van kompagniën, batterijen en detachementen.

1. Het proces-verbaal van overgave moet langs den hierarchieken weg en door de korps-kommandanten voor „gezien" geteekend, den Chef van het wapen in duplo worden aangeboden.

Eene expeditie daarvan is bestemd voor het Hoofdbureau en eene voor het archief der kompagnie; deze laatste expeditie wordt, geviseerd door den Chef van het wapen, aan den afzender terug gezonden.

2. De opmaking en indiening van het proces-verbaal van overgave van het materieel der batterijen zal plaats hebben volgens de bestaande voorschriften voor het materieelbeheer.

3. Het proces-verbaal van overgave van artillerie-kommandementen wordt in duplo aan den Chef van het wapen aangeboden, daarmede wordt gehandeld zoo als sub 1 is voorgeschreven.

Voor de wijze van opmaking van dit proces-verbaal wordt verwezen naar het bepaalde bij artikel 1 der algemeene order n°. 14 van 1879.

Bij de inzending van processen-verbaal van overgave en overname moet in den geleide brief steeds worden vermeld, de missive waarbij het laatstvoorgaande proces-verbaal van gelijken aard is aangeboden.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 18 van 1870 en het voorkomende sub II van de order N°. 33 van 1873.

BATAVIA, den 10den Mei 1879.

De Chef van het wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij de Order voor de Artillerie N°. 9 van 1879.

Personeel der Artillerie. . . . . *Kompagnie.*

PROCES-VERBAAL.

Ingevolge order van den (*a*) dd. ..... N°. ... (*b*), heeft de ondergeteekende (*c*) zich van den ..... tot en met den .... (*d*) onledig gehouden met het overnemen der (*e*) kompagnie van den (*f*) en op heden den (*g*) het kommandement definitief aanvaard; zijnde het resultaat der onderling gedane inspectiën en verificatiën het volgende:

1. De boeken en verdere administratieve stukken zijn, al dan niet, (*h*) in goede orde aanwezig en naar behooren ingeschreven.
2. De contrôle der onderofficieren en mindere militairen, alsmede der paarden en trekdieren van de kompagnie, zijn, voor zooveel is kunnen worden nagegaan, al dan niet, (*h*) tot en met den dag bijgehouden, en de gezamenlijke, — zoowel als de presente — sterkte is, al dan niet, (*h*) gelijk aan die, op dien datum in de aanteekening der dagelijksche sterkte voorkomende.
3. De als present vermelde militairen, in de aangegeven graden en op de hun toegekende inkomsten, zijn, al dan niet, (*h*) werkelijk bij de kompagnie aanwezig.
4. Het totaal der ontvangen vivres en fourages is, al dan niet, (*h*) gelijk aan het totaal van het aankomende, tot en met den dag der overgave, vermeerderd met hetgeen nog in voorraad is.
5. Het totaal der schulden van de militairen der kompagnie is, aldan niet, (*h*) gelijk aan het saldo der algemeene schuldrekening.
6. De aanteekening der bespaarde gelden is, al dan niet, (*h*) in overeenstemming met de spaarboekjes der deelhebbers.
7. De wapening, het harnachement en de kazernering is, al dan niet, (*h*) naar behooren onderhouden en in bekwamen toestand, overeenkomstig de betrekkelijke aanteekening in het administratieboek, kompleet.

Het archief bestaat uit:

A. *Administratieve stukken.*

I. De administratieve- uitbetalings- en reparatie-boeken over het afgeloopen en het loopende jaar.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

II. Het strafboek met een bundel extracten daaruit van overgenomene manschappen, bevattende ..... bladzijden.

III. Menageboeken van de jaren .... het laatste afgesloten tot en met .....

IV. De extracten-krijgswettenboek, conform het administratieboek (met nominatieve vermelding der manschappen, welke blijkens de contrôle en volgens de presente sterkte daarin ontbreken).

V. De extracten-stamboek als onder IV.

VI. Brievenboeken van de jaren ..... tot heden.

VII. Staat der onafgedane bevelen.

VIII. Een bundel brevetten der zilveren medailles, bevattende ..... bladen.

IX. Idem der bronzen medailles, bevattende ..... bladen.

X. Idem andere eereteekens.

B. *Stukken, betreffende de correspondentie.*

Bij de eerste overgave en overname wordt opgenomen het aantal boeken of bundels met naauwkeurige vermelding van het aantal bladzijden dat ze bevatten en van de tijdvakken waarover die bescheiden loopen.

Bij de tweede en volgende overgave en overname van dezelfde dienst kan worden volstaan met in het betrekkelijk proces-verbaal aan te teekenen:

»dat het archief aanwezig is bevonden conform het laatst-»voorgaande proces-verbaal van overgave en overname van den »..... (bij bevonden verschillen deze alsdan naauwkeurig »te vermelden);

»dat blijkens de overgelegde afschriften der processen-verbaal »dd. ..... afschrijving van de daarop vermelde bescheiden »heeft plaats gehad;"

»dat sedert is bijgekomen het navolgende;" (te specificeren als hiervoren bij eerste overgave en overname is aangegeven).

C. *Diverse stukken.*

Als boven.

D. *Teekeningen.*

Als boven.

E. *Geheime stukken.*

Als boven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Al verder is door mij ondergeteekende overgenomen het tot deze kompagnie behoorende materieel, vuurmonden, affuitage en uitrusting, overeenkomstig den inventaris daarvan, bij het archief berustende zijnde deze (welke), batterij in zoodanigen staat dat, wanneer zulks gevorderd wordt, zij onmiddelijk te velde kan trekken, zoodat de ondergeteekende van heden af het kommando dezer kompagnie en (veld- of berg) batterij zonder de minste zwarigheid (of welke) op zich neemt en den kapitein of luitenant (*f*) van alle verdere verantwoordelijkheid deswege ontheft, evenwel zich niet verantwoordelijk stellende voor vroeger gemaakte abuizen.

Ten blijke der waarheid is dit proces-verbaal van overgave en overname in tweevoud door ons opgemaakt op dag, maand en jaar als boven.

Voor de overgave:
(*rang*)

Voor de overname:
(*rang*)

Gezien:
De .....

(*a*). Naam en betrekking van dengene, die de order gegeven heeft.
(*b*). Datum en nummer.
(*c*). Naam, voorname en rang van dengene, die overneemt
(*d*), Datum.
(*e*). Nummer der kompagnie.
(*f*). Naam, voornamen en rang van dengene, die overgeeft.
(*g*). Datum.
(*h*). In het laatste geval duidelijk omschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 10. GEWOON EN ADMINISTRATIEF KADER. *Voorschrift tot opleiding van —*

De kundigheden, voor de verschillende graden vereischt, zijn vervat in de bij deze order gevoegde programma's.

De opleiding der Europesche en Inlandsche korporaals en sergeanten heeft plaats bij de kaderscholen, op de wijze als bij de mits deze gearresteerde instructiën voor die scholen is bepaald.

Voor de graden van fourier, sergeant-majoor en adjudant-onderofficier moeten de korporaals en onderofficieren zich de vereischte kundigheden bij de kompagniën eigen maken.

Aan de vorming van het administratief kader behoort bijzondere zorg te worden besteed.

Behalve van de exercitiën, waarvan de kennis voor het administratief kader verpligtend is gesteld, behooren de kandidaten van alle diensten te worden vrij gesteld, op dat zij werkelijk tijd hebben, zich op de kompagnies-bureaux de vereischte administratieve kennis eigen te maken.

In verband met het vorenstaande worden de Orders voor de Artillerie N°. 11 en 15 van 1870 ingetrokken.

BATAVIA, den 10den Mei 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij de Order voor de Artillerie N°. 10 van 1879.

PROGRAMMA van examen voor de graden van korporaal, sergeant, fourier, sergeant-majoor en adjudant-onderofficier bij het wapen der Artillerie.

A. Bij de Veld-artillerie.

VOOR EUROPEANEN.

Voor den graad van korporaal.

a. *Talen.* Het lezen, spreken en begrijpen der Nederlandsche taal en het in staat zijn, in de Maleische taal bevelen aan het Inlandsch personeel te geven of over te brengen.

b. *Schrijven.* Het schrijven eener duidelijke leesbare hand, zonder al te zinstorende fouten.

c. *Cijferkunst.* De vier hoofdregels met gehéele getallen en tiendeelige breuken, een algemeen denkbeeld van gewone breuken, alles geheel machinaal.

d. *Reglementen en dienstvoorschriften.* De inwendige en garnizoensdienst, voor zoover die voor de artillerie van toepassing is.

De rekrutenschool, de oefening met de kavalleriesabel en de revolver te voet, het uit elkander nemen en weder ineenzetten van de revolver, de verpligtingen als guide en jalonneur in de kompagnie-school.

De kanonnierschool en de manoeuvres de force met de vuurmonden bij de veld- en bergbatterijen in gebruik; de stukrijderschool tot in de eerste les.

Het reglement van krijgstucht, voornamelijk het 1e en 2e hoofdstuk.

Eenig begrip der paardenkennis.

e. *Artillerie.* De grondige kennis der handleiding voor onderofficieren en korporaals, voor zoover die van den korporaal gevorderd wordt.

De zamenstelling, bewaring en behandeling van buskruit en ernstvuurwerken.

De munitiën en ernstvuurwerken bij de veld- en bergbatterijen in gebruik.

De bepakking der munitievoorwagens en der munitiekistjes.

Het temperen van zundertjes tot puntprojectielen.

De rigtingsmiddelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

f. Exercitien. Het goed exerceren en instrueeren in de hiervoren genoemde reglementen en het rijden met de wapens.

Voor den graad van sergeant.

a. *Talen.* Zooveel kennis der Maleische taal, om daarin de verschillende reglementen en dienstvoorschriften te kunnen instrueeren.

b. *Schrijven.* Het schrijven eener duidelijke leesbare hand zonder zinstorende fouten.

c. *Cijferkunst.* De gewone breuken, het metrieke stelsel van maten, gewigten en munten, de leer der evenredigheden en hare toepassing op eenvoudige vraagstukken.

d. *Reglementen en dienstvoorschriften.* De ruiter- en stukrijderschool, de verpligtingen als stukskommandant in de sectie- en batterijschool en als sectiekommandant in de sectieschool; het voorschrift omtrent de zamenstelling, het onderhoud en de aanwending van de revolver en de daarmede te houden schietoefeningen.

Eenige kennis der kompagnies-administratie, en het zonder fouten opmaken eener menagerekening.

Eenige meerdere paardenkennis (uitwendig).

e. *Artillerie.* De voertuigen behoorende tot, en de zamenstelling van de veld- en bergbatterijen; het schatten van afstanden en het beoordeelen van het terrein tot het nemen van stellingen en tot het aanwenden der verschillende schoten.

f. *Exercitiën.* Het goed exerceren in de hiervoren genoemde reglementen en het instructie geven in de ruiter- en stukrijderschool.

Voor den graad van fourier.

a. *Talen.* Als voor korporaal.

b. *Schrijven.* Idem.

c. *Cijferkunst.* Als voor sergeant.

d. *Reglementen en dienstvoorschriften.* Als voor korporaal en verder de verpligtingen als stukskommandant in de sectie- en batterijschool, en als sectiekommandant in de sectieschool; het voorschrift omtrent de zamenstelling, het onderhoud en de aanwending van de revolver en de daarmede te houden schietoefeningen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Van de kompagnie's administratie; het opmaken eener dagelijksche en tiendagelijksche bon;
idem van een recepis voor de ontvangst en de inlevering van kleeding.
idem van een recepis voor de ontvangst van kleeding tegen invordering der geldswaarde;
idem van reparatiestaten voor kleeding en uitrusting;
idem van reparatiestaten voor wapening en ledergoed;
idem van een ziekenbillet;
idem van eene maandelijksche vivres afrekening;
idem van processen-verbaal van verloren of te zoek geraakte wapening, fournitures, harnachement, enz.:
idem van processen-verbaal van schouwing en afkeuring van paarden;
idem van maatstaten voor kleeding en schoeisel op maat;
Algemeene kennis van het voorkomende in de tarieven 3 — 15 — 20 — 21 — 22 — 23 en 24, voor zoover die het wapen der Artillerie betreffen.

e. *Artillerie.* Als voor sergeant maar meer in algemeene trekken.

f. *Exercitiën.* Als voor sergeant met uitzondering van het instructie geven in de ruiter- en stukrijderschool.

Voor den graad van sergeant-majoor.

a. Grondige kennis van de kompagnie's administratie met de bijbehoorende modellen en tarieven, voor zoover die het wapen der Artillerie betreffen.

b. Het opmaken der voor eene kompagnie voorgeschreven periodieke stukken voor de verschillende autoriteiten.

c. De sectieschool en de verpligtingen als sectie-kommandant in de batterijschool.

Voor den graad van adjudant-onderofficier.

a. Grondige kennis van alle hiervoren genoemde reglementen en dienstvoorschriften.

b. De batterijschool, 1e en 2e gedeelte.

c. Meerdere paardenkennis, gezondheidsleer, verzorging van het paard, hoefbeslag, signalement en de voornaamste meest voorkomende uit- en inwendige ziekten.

d. Eenig begrip van de afrigtingskunst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOOR INLANDERS.

Voor den graad van korporaal.

a. Talen. Het lezen, spreken en begrijpen der Maleische taal.

b. Schrijven. Het duidelijk schrijven der Maleische taal met latijnsche letters.

c. Cijferkunst. De vier hoofdregels met geheele getallen.

d. Reglementen. De inwendige en garnizoensdienst voor zoover die voor de artillerie van toepassing is.

De rekrutenschool, de kanonnierschool en de manoeuvres de force met de vuurmonden bij de veld- en bergbatterijen in gebruik.

Het reglement van krijgstucht, voornamelijk het 1e en 2e Hoofdstuk.

e. Artillerie. De bij de veld- en bergbatterijen in gebruik zijnde vuurmonden, affuiten en voertuigen.

De zamenstelling, bewaring en behandeling van buskruit en ernstvuurwerken.

De munitiën en ernstvuurwerken bij de veld- en bergbatterijen in gebruik.

De bepakking der munitievoorwagens en munitiekistjes.

Het temperen van zundertjes tot puntprojectielen.

De rigtingsmiddelen.

f. Exercitiën. Het goed exerceren en instructie geven in de hiervoren genoemde reglementen.

Voor den graad van sergeant.

a. Talen.
b. Schrijven. } Als voor korporaal.

c. Cijferkunst. De vier hoofdregels met decimale getallen en een algemeen begrip van gewone breuken.

d. Reglementen. De ruiter- en stukrijderschool, de verpligtingen als stukskommandant in de sectie- en batterijschool.

e. Artillerie. Eene algemeene kennis der Hoofdstukken I, II (zonder aanhangsel) III, IV, V, VI en IX der Handleiding voor onderofficieren en korporaals.

f. Exercitiën. Het goed exerceren en instructie geven in de hierboven genoemde exercitie-reglementen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

B. Bij de Vesting-Artillerie.

VOOR EUROPEANEN.

Voor den graad van korporaal.

a. *Talen.*
b. *Schrijven.* } Als bij de Veld-Artillerie.
c. *Cijferkunst.*

d. *Reglementen.* De inwendige en garnizoensdienst voor zoover die voor de artillerie van toepassing is.

Het reglement van krijgstucht, voornamelijk het 1e en 2e Hoofdstuk.

De rekrutenschool en de verpligtingen als guide en jalonneur in de kompagnieschool.

Het reglement op de exercitiën der vesting-artillerie 1e gedeelte, vervolg van het 1e gedeelte, 2e gedeelte en van het 3e gedeelte de algemeene bepalingen, de bediening van vestingbok en lastsleper en de verpligtingen van den korporaal ingedeeld bij de schrank, en den lastwagen.

Het reglement op de bediening der IJ. kanons van 9cm. en 7cm. Lt. op IJ. affuit met raam.

Het Nederlandsch reglement op de exercitiën der vesting-artillerie. Het getr. kanon van 12cm. K. A. en voorlaad.

De bediening van de Br. Getr. kanons van 8cm. veld en 8cm. berg van den houwitser van 12cm. berg en van den Coehoornmortier van 12cm. de eerste zonder voorwagen de laatste zonder draagpaarden..

De verpligtingen van den korporaal bij de bediening der brandspuiten.

e. *Artillerie.* De grondige kennis der handleiding voor onderofficieren en korporaals, voor zoover die van den korporaal gevorderd wordt.

De zamenstelling, bewaring en behandeling van buskruit en ernstvuurwerken.

Het temperen van zundertjes voor puntprojectielen.

Het vervaardigen van bekleedingsmiddelen.

f. *Exercitiën.* Het goed exerceren en instructie geven in de hiervoren genoemde reglementen.

Voor den graad van sergeant.

a. *Talen.*
b. *Schrijven.* } Als bij de Veld-Artillerie.
c. *Cijferkunst.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

d. Reglementen. De kompagnieschool.
Het geheele reglement op de exercitiën der vesting-artillerie 3e gedeelte. Beweging van lasten.
Het voorschrift voor de bediening der brandspuiten.
Eenige kennis der kompagnies-administratie en het zonder fouten opmaken eener menagerekening.

e. Artillerie. De werkzaamheden in artilleriemagazijnen, geschut- en kogelparken.
Het onderhoud van materiëel.
Het vervoer van materiëel, buskruit en ernstvuurwerken.
Het tijdelijk en geheel onbruikbaar maken van geschut, affuiten en voertuigen.
De batterijbouw.

f. Exercitiën. Het goed exerceren en instructie geven in de hierboven genoemde reglementen.

Voor den graad van fourier.

a. Talen.
b. Schrijven. } Als voor korporaal.

c. Cijferkunst. Als voor sergeant.

d. Reglementen. De kompagnieschool, benevens van de kompagnies administratie, hetgeen voor fourier bij de veld-artillerie is voorgeschreven.

e. Artillerie. Als voor sergeant maar meer in algemeene trekken.

f. Exercitiën. Het goed exerceren in de kompagnieschool.

Voor den graad van sergeant-majoor.

a.
b. } Als bij de veld-artillerie.

Voor den graad van adjudant-onderofficier.

a. Als bij de veld-artillerie.

b. Grondige kennis van het Nederlandsche Handboekje voor onderofficieren en korporaals.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOOR INLANDERS.

Voor den graad van korporaal.

a. *Talen.*
b. *Schrijven* } Als bij de veld-artillerie.
c. *Cijferkunst.*

d. *Reglementen.* Als voor Europesche korporaals bij de vesting-artillerie met uitzondering van de verpligtingen als guide en jalonneur in de kompagnieschool, van de bediening van vestingbok en lastsleper en van de verpligtingen van den korporaal ingedeeld bij de schrank, den lastwagen en de brandspuit.

e. *Artillerie.* Eene algemeene kennis van de Handleiding voor onderofficieren en korporaals, overigens als voor Europesche korporaals bij de vesting-artillerie.

Voor den graad van sergeant.

a. *Talen.*
b. *Schrijven.* } Als bij de veld-artillerie.
c. *Cijferkunst.*

d. *Reglementen.* Zooals voor Europeesch korporaal bij de vesting-artillerie is voorgeschreven.

e. *Artillerie.* Als voor Europeesch korporaal bij de vesting-artillerie.

f. *Exercitiën.* Als voor Europeesch korporaal bij de vesting-artillerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij Order voor de Artillerie N°. 10 van 1879.

INSTRUCTIE voor de kaderschool der veld- en berg-batterijen.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

De school is gevestigd ter plaatse, waar de staf van het kommandement der veld- en berg-batterijen zich bevindt, en is bestemd tot het opleiden van *Europesche* en *Inlandsche* sergeanten en korporaals voor de Veld- en Berg Artillerie.

Aartikel 2.

De school staat onder het toezigt van den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*.

De luitenant-adjudant van den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* en bij ontstentenis van dezen, een officier ter keuze van den korpskommandant— is belast met het onmiddellijk toezigt op het onderwijs en de exercitiën der scholieren.

Artikel 3.

Het onderwijzend personeel bestaat uit:

Een sergeant-majoor instructeur, Een Europeesch sergeant onder-instructeur, Een Inlandsch sergeant onder-instructeur; (*) welke onderofficieren, boven de inkomsten aan hun graad verbonden, eene maandelijksche toelage genieten van respectievelijk *f* 30.— (dertig gulden), *f* 20.— (twintig gulden) en *f* 10.— (tien gulden).

Bij gebrek aan een voor onder-instructeur geschikten *Inlandschen* sergeant, wordt in diens plaats tijdelijk een tweede *Europeesch* sergeant daartoe aangewezen, die als dan ook de maandelijksche toelage van *f* 10.— (tien gulden) geniet.

De instructeur en onder-instructeurs worden, op voordragt van den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, door den Chef van het wapen der Artillerie aangewezen.

Artikel 4.

Het aantal élèves mag hoogstens bedragen:

10 Europesche Korporaals,
4 Inlandsche Korporaals,
20 Europesche Kanonniers,
10 Stukrijders.

(*) De Inlandsche Sergeant wordt voorloopig getrokken uit de formatie der kompagniën.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wijze van admissie.

Artikel 5.

Om tot de lessen te worden toegelaten, wordt vereischt:

voor allen:

een niet te ver gevorderde leeftijd, uitmuntend gedrag, veel dienstijver en lust en aanleg om te leeren;

en bovendien:

voor de korporaals:

dat zij blijken geven, de kundigheden nog te bezitten, bij het programma voor hun graad en landaard vastgesteld;

minstens *zes* maanden diensttijd in hun graad;

voor de Europesche kanonniers:

dat zij afgeëxerceerd zijn;

het verstaanbaar lezen en begrijpen van gedrukt en geschreven *Nederlandsch*;

het schrijven van het *Nederlandsch* met eene duidelijk leesbare hand; de vier hoofdregels der cijferkunst met geheele getallen (machinaal);

voor de stukrijders:

dat zij afgeëxerceerd zijn;

het lezen en schrijven van met Latijnsche karakters gedrukt en geschreven Laag-Maleisch;

Artikel 6.

Het verzoek tot plaatsing wordt gedaan aan den onmiddellijken chef, die laat onderzoeken, of de kandidaten aan de in artikel 5 gestelde eischen voldoen, daarvan proces-verbaal laat opmaken, en de handschriften der kanonniers daarbij voegt.

Behooren de kandidaten tot de Veld- en Bergbatterijen op *Java*, dan worden deze stukken, met de betrekkelijke extracten stam- en strafboek, gezonden aan den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*.

Behooren zij tot eenig ander korps, dan geschiedt de opzending (met uitzondering der extracten-stamboek) aan den chef van het wapen der Artillerie, die ter zake de noodige bevelen geeft.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Voorschriften betreffende de diensten van het over de school toezigt houdend, en van het daarbij geplaatst onderwijzend personeel.

Artikel 7.

De kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* is belast met het oppertoezigt over, en de verantwoordelijkheid van het personeel en materieel der school, en van alles wat op de instructie, discipline en het inwendige der inrigting betrekking heeft.

Hij draagt er zorg voor, dat het voorgeschreven aantal élèves zooveel mogelijk kompleet zij.

De luitenant-adjudant dient *driemaandelijks* aan den kommandant der Veld- en Bergbatterijen in, eene nominatieve opgave der élèves, die geschikt worden geoordeeld, tot het examen voor een hoogeren graad te worden toegelaten.

Bij die gelegenheid, of ook tusschentijds, dient hij eveneens eene nominatieve opgave in der élèves, die van de school behooren te worden verwijderd.

Artikel 8.

De sergeant-majoor instructeur is belast met de instructie van de *eerste*, de Europesche sergeant onderinstructeur van de *tweede*, en de Inlandsche sergeant-onderinstructeur van de *derde* klasse der élèves.

De instructeur heeft bovendien het toezigt over de *tweede* en *derde* klasse en is zoo mogelijk bij alle exercitiën aanwezig.

Deze onderofficieren worden voorts met die diensten belast, die door den korpskommandant noodig worden geoordeeld.

Administratie.

Artikel 9.

Het personeel der school behoort administratief tot een der plaatselijke batterijen.

De administratie over de voor de school uitgetrokken gelden is opgedragen aan den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*.

Onderwijs.

Artikel 10.

De élèves worden verdeeld in *drie* klassen.

In de *eerste* klasse worden geplaatst de Europesche korporaals, in de *tweede* de Europesche kanonniers, en in de *derde* de Inlandsche korporaals en stukrijders.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Europesche korporaals, die de lessen in de *eerste* klasse niet kunnen volgen, kunnen in de *tweede* klasse worden teruggeplaatst.

Artikel 11.

Tegen het einde van ieder kwartaal wordt den, daarvoor volgens Artikel 7 in aanmerking gebragte, élèves het examen voor den hoogeren graad afgenomen door eene commissie, bestaande uit den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, (president), twee der plaatselijke batterij kommandanten (leden) en den luitenant-adjudant (secretaris).

Artikel 12.

Het examen heeft, naarmate de commissie dit noodig oordeelt, mondeling of schriftelijk plaats.

Voor de beantwoording van elke vraag wordt een cijfer toegekend ter waards van 1—10.

Aan die cijfers wordt de volgende beteekenis gehecht:

10 uitmuntend,
9 zeer goed,
8 goed,
7 ruim voldoende,
6 voldoende,
5 even voldoende,
4 onvoldoende,
3 gering,
2 slecht,
1 zeer slecht.

De kandidaat heeft voldaan, wanneer het gemiddelde in *elk* vak het cijfer 5 bedraagt.

Artikel 13.

Na afloop van het examen maakt de commissie daarvan een proces-verbaal in duplo op, waarin de geexamineerden ten opzigte van *alle* vakken beoordeeld worden.

De kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* dient dit proces-verbaal met de vereischte voorstellen aan den Chef van het wapen der Artillerie in, en ontslaat de élèves, die aan het examen hebben voldaan, onmiddellijk van de school, en deelt hen, in afwachting van de dispositie van den Chef, voorloopig bij de plaatselijke batterijen in.

Na ontvangst van die beschikking worden zij door hem definitief bij de verschillende batterijen ingedeeld.

De stukrijders 2e klasse, die wegens gebrek aan vacature, niet dadelijk tot korporaal kunnen bevorderd worden, worden zoo er vacatures zijn, aangesteld tot stukrijder 1e klasse.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 14.

Elèves, die zich slecht gedragen, weinig leerlust toonen, of de lessen niet kunnen volgen, worden door den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*. van de school verwijderd.

Slechts in bijzondere gevallen, zooals o. a. bij langdurige ziekte, is genoemde korps Chef bevoegd, de Europesche korporaals langer dan *negen* maanden, en de overige élèves langer dan *één* jaar op de school te houden.

Artikel 15.

Het onderwijs strekt zich uit over alle vakken, die volgens het vastgestelde programma worden vereischt.

Het onderrigt in de vervaardiging van ernstvuurwerken wordt, onder toezigt van de instructeurs, door een der vuurwerkers gegeven, waaromtrent de kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* met den plaatselijken artillerie kommandant in overleg treedt.

Artikel 16.

De lessen, practische diensten en exercitiën der élèves hebben plaats volgens het door den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* gearresteerde tableau der werkzaamheden.

De kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* kan, zoo hij zulks wenschelijk acht, de Europesche korporaals doen deelnemen aan de jaarlijksche oefeningen der batterijen.

Artikel 17.

De kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* zorgt voor de aanschaffing van alles, wat voor het onderwijs noodig is.

De keuze der leerbocken is aan hem overgelaten.

De voor de toelagen van het onderwijzend personeel en voor de voorziening in de vereischte boekwerken, reglementen, schoolmeubilair, verlichting, enz. noodige fondsen worden in den aanvang van elk jaar ter zijner beschikking gesteld.

Wanneer die fondsen niet toereikend zijn, doet hij een voorstel ter zake aan den Chef van het Wapen der Artillerie.

Artikel 18.

In de eerste helft der maand Januari van elk jaar biedt hij den Chef van het Wapen der Artillerie aan, het bij Algemeene Order No. 43 van 1878 bedoelde verslag betreffende het onderwijs.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Inwendige Dienst.

Artikel 19.

De élèves vormen een peloton, onder de bevelen van den instructeur.

Zij zijn afzonderlijk gelogeerd.

Artikel 20.

De instructeur en de onder-instructeurs houden toezigt op alles, wat de politie, krijgstucht en inwendige dienst betreft.

Alle rapporten, klagten of verzoeken worden door tusschenkomst van den instructeur en den betrokken kompagnies kommandant aan den korpschef overgebragt.

Voor zooveel mogelijk logeren de instructeur en de onder-instructeurs in of in de nabijheid der school.

Artikel 21.

De dagelijksche dienst wordt door den kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java* in verband met de voorschriften in deze instructie, en het door hem gearresteerde tableau der werkzaamheden geregeld.

Artikel 22.

Tot het houden van eigen oefening vereenigen zich de élèves dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, op de uren, in het tableau der werkzaamheden aangegeven, in één of meer daartoe aan te wijzen schóollokalen.

De oudste scholier van elke klasse is alsdan met de surveillance belast.

De instructeur overtuigt zich op ongezette tijden, dat de eigen oefeningen goed worden besteed.

Artikel 23.

Al wat door een élève moedwillig wordt bedorven, wordt door hem vergoed.

Artikel 24.

De élèves nemen deel aan de menages, die voor de Europesche en Inlandsche landaarden plaatselijk worden gevoerd.

Artikel 25.

De luitenant-adjudant is verantwoordelijk voor de bibliotheek der school, waaruit de élèves de voor het onderwijs benoodigde boekwerken ten gebruike ontvangen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 26.

In het schoolgebouw behooren aanwezig te zijn:

eene nominatieve opgave der élèves, tevens aangevende den datum hunner toelating en de verdeeling in klassen;

het tableau der dagelijksche werkzaamheden der élèves;

een inventaris van het meubilair.

Een en ander wordt door den instructeur bijgehouden en onderteekend door den luitenant-adjudant, die zich van tijd tot tijd van de juiste aanhouding overtuigt.

Garnizoensdienst.

Artikel 27.

Het personeel der school doet geen garnizoensdienst.

Het neemt echter deel aan parades en militaire begrafenissen, waarbij het geheele garnizoen onder de wapens komt of tegenwoordig moet zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij de Order voor de Artillerie N°. 10 van 1879.

INSTRUCTIE voor de Kaderschool der Vesting- en Garnizoens-Artillerie.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

De school is gevestigd te *Batavia*, en bestemd tot het opleiden van *Europesche* en *Inlandsche* sergeanten en korporaals voor de vesting- en garnizoens-artillerie.

Artikel 2.

De school staat onder het toezicht van den kommandant der Artillerie in de 1e Militaire Afdeeling op *Java*.

De luitenant-adjunct van het kommandement — en bij ontstentenis van dezen, een officier ter keuze van den korpskommandant — is belast met het onmiddelijk toezigt op het onderwijs en de exercitiën der scholieren.

Artikel 3.

Het onderwijzend personeel bestaat uit:
Een adjudant-onderofficier instructeur,
Een Europeesch sergeant onder-instructeur,
Een Inlandsch sergeant onder-instructeur; (1)
welke onderofficieren, boven de inkomsten aan hun graad verbonden, een maandelijksche toelage genieten van respectievelijk ƒ 30 (dertig gulden), ƒ 20 (twintig gulden) en ƒ 10 (tien gulden). Bij gebrek aan een voor onder-instructeur geschikten *Inlandschen* sergeant, wordt in diens plaats tijdelijk een tweede *Europeesch* sergeant daartoe aangewezen, die alsdan ook de maandelijksche toelage van ƒ 10 (tien gulden) geniet.

De instructeurs en onder-instructeurs worden op voordragt van den kommandant der artillerie in de 1e Militaire Afdeeling op *Java*, door den Chef van het wapen der Artillerie aangewezen.

(1) Het onderwijzend personeel wordt voorloopig getrokken uit de formatie der kompagniën.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 4.

Het aantal élèves is, wat de *Europesche* betreft, voorloopig onbepaald, en mag, wat de *Inlandsche* betreft, hoogstens bedragen:

drie korporaals en
zeven kanonniers.

Wijze van admissie.

Artikel 5.

Om tot de lessen te worden toegelaten, wordt vereischt:

voor allen:

een, niet te ver gevorderde leeftijd, uitmuntend gedrag, veel dienstijver en lust en aanleg om te leeren; en bovendien:

voor de korporaals:

dat zij blijken geven, de kundigheden nog te bezitten, bij het programma voor hun graad en landaard vastgesteld;

minstens *zes* maanden diensttijd in hun graad;

voor de Europesche kanonniers:

dat zij afgeexerceerd zijn;

het verstaanbaar lezen en begrijpen van gedrukt en geschreven *Nederlandsch*;

het schrijven van het *Nederlandsch* met eene duidelijke en leesbare hand;

de vier hoofdregels der cijferkunst met geheele getallen (machinaal);

voor de Inlandsche kanonniers.

dat zij afgeexerceerd zijn;

het lezen en schrijven van met Latijnsche Karakters gedrukt en geschreven Laag-Maleisch.

Artikel 6.

Het verzoek tot plaatsing wordt gedaan aan den onmiddellijken chef, die laat onderzoeken, of de kandidaten aan de in artikel 5 gestelde eischen voldoen, daarvan procesverbaal laat opmaken, en de handschriften der kanonniers daarbij voegt.

Deze stukken worden daarna, met de extracten-strafboek, den betrokken artillerie kommandant aangeboden, die — met

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

uitzondering van den Kommandant der Artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*, die de kandidaten zonder nadere magtiging tot de school toelaat — ze den Chef van het wapen der Artillerie ter beschikking toezendt.

Voorschriften betreffende de diensten van het over de school toezigt houdend, en van het daarbij geplaatst onderwijzend personeel.

Artikel 7.

De Kommandant der Artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*, is belast met het oppertoezigt over, en de verantwoordelijkheid van het personeel en materieel der school, en van alles wat op de instructie, discipline en het inwendige der inrigting betrekking heeft.

Hij draagt er zorg voor, dat een voldoend aantal élèves op de schoool aanwezig zij en doet daartoe tijdig de noodige voorstellen aan den Chef van het wapen.

De luitenant-adjunct dient *driemaandelijks* aan den kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling in, eene nominatieve opgave der élèves, die geschikt worden geoordeeld, tot het examen voor een hoogere graad te worden toegelaten.

Bij die gelegenheid, of ook tusschentijds, dient hij eveneens eene nominatieve opgave in, der élèves, die van de school behooren te worden verwijderd.

Artikel 8.

De adjudant-onderofficier instructeur is belast met de instructie van de *eerste*, de Europesche sergeant-onderinstructeur van de *tweede*, en de Inlandsche sergeant-onderinstucteur van de *derde* klasse der élèves. De instructeur heeft bovendien het toezigt over de *tweede* en *derde* klasse en is zoo mogelijk zoo bij alle exercitiën aanwezig.

Deze onderofficieren worden voorts met die diensten belast, die door den korpskommandant noodig worden geoordeeld.

Administratie.

Artikel 9.

Het personeel der school behoort administratief tot een der plaatselijke kompagniën.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De administratie over de voor de school uitgetrokken gelden is opgedragen aan den kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*.

Onderwijs.

Artikel 10.

De élèves worden verdeeld in *drie* klassen.

In de *eerste* klasse worden geplaatst de Europesche korporaals, in de *tweede* de Europesche kanonniers, en in de *derde* de Inlandsche korporaals en kanonniers.

Europesche korporaals, die de lessen in de *eerste* klasse niet kunnen volgen, kunnen in de *tweede* klasse worden teruggeplaatst.

Artikel 11.

Tegen het einde van ieder kwartaal wordt den, daarvoor volgens Art. 7 in aanmerking gebragte, élèves het examen voor den hoogeren graad afgenomen door een commissie, bestaande uit den kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*, (president), twee der plaatselijke kompagnie's kommandanten, (leden), en den luitenant-adjunct (secretaris.)

Artikel 12.

Het examen heeft, naarmate de commissie dit noodig oordeelt, mondeling of schriftelijk plaats.

Voor de beantwoording van elke vraag wordt een cijfer toegekend ter waarde van 1—10. Aan die cijfes wordt de volgende beteekenis gehecht:

10 uitmuntend,
9 zeer goed,
8 goed,
7 ruim voldoende,
6 voldoende,
5 even voldoende,
4 onvoldoende,
3 gering,
2 slecht,
1 zeer slecht.

De kandidaat heeft voldaan, wanneer het gemiddeld in *elk* vak het cijfer 5 bedraagt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 13.

Na afloop van het examen maakt de commissie daarvan een procesverbaal in duplo op, waarin de geexamineerden ten opzigte van *alle* vakken beoordeeld worden.

De Kommandant der Artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java* dient dit proces-verbaal met de vereischte voorstellen aan den Chef van het wapen der Artillerie in, en ontslaat de élèves, die aan het examen hebben voldaan, onmiddellijk van de school, en deelt hen, in afwachting van de dispositie van den Chef, voorloopig bij de plaatselijke kompagniën in. De Inlandsche kanonniers 2e klasse, die, wegens gebrek aan vacature, niet dadelijk tot korporaal kunnen worden bevorderd, worden, zoover er vacatures zijn aangesteld tot kanonnier 1e klasse.

Artikel 14.

Elèves, die zich slecht gedragen, weinig leerlust toonen, of de lessen niet kunnen volgen, worden van de school verwijderd. Slechts in bijzondere gevallen, zooals o. a. bij langdurige ziekte, is genoemde Korps-Chef bevoegd, de Europesche korporaals langer dan *negen* maanden, en de overige élèves langer dan *één* jaar op de school te houden.

Artikel 15.

Het onderwijs strekt zich uit over alle vakken, die volgens het vastgestelde programma worden vereischt, daaronder ook begrepen, het aanschouwelijk onderwijs in de magazijnen van oorlog, en het onderrigt in de vervaardiging van ernstvuurwerken, dat, onder toezigt der instructeurs, door een der vuurwerkers wordt gegeven.

Artikel 16.

De lessen, practische diensten en exertiën der élèves hebben plaats volgens het door den kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java* gearresteerde tableau der werkzaamheden.

Artikel 17.

De kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*, zorgt voor de aanschaffing van alles, wat voor het onderwijs noodig is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De keuze van leerboeken is aan hem overgelaten.

De voor de toelagen van het onderwijzend personeel en voor de voorziening in de vereischte boekwerken, reglementen, schoolmeubilair, verligting, enz. noodige fondsen worden in den aanvang van elk jaar ter zijner beschikking gesteld.

Wanneer die fondsen niet toereikend zijn, doet hij een voorstel ter zake aan den Chef van het wapen der Artillerie.

Artikel 18.

In de eerste helft der maand Januari van elk jaar biedt hij den Chef van het wapen der Artillerie aan, het bij Algemeene Order n°. 45 van 1878 bedoelde verslag betreffende het onderwijs.

Inwendige dienst.

Artikel 19.

De élèves vormen een peloton, onder de bevelen van den instructeur, zij zijn afzonderlijk gelogeerd.

Artikel 20.

De instructeur en de onder-instructeurs houden toezigt op alles, wat de politie, krijgstucht en inwendige dienst betreft.

Alle rapporten, klagten of verzoeken worden door tusschenkomst van den instructeur en den betrokken kompagnies kommandant bij den korps-chef overgebragt.

Voor zooveel mogelijk logeren de instructeur en de onderinstruteurs in of in de nabijheid der school.

Artikel 21.

De dagelijksche dienst wordt door den kommandant der artillerie in de 1ste Militaire Afdeeling op *Java*, in verband met de voorschriften in deze instructie, en het door hem gearresteerde tableau der werkzaamheden geregeld.

Artikel 22.

Tot het houden van eigen oefening vereenigen zich de élèves dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, op de uren, in het tableau aangegeven, in één of meer daartoe aan te wijzen schoollocalen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De oudste scholier van elke klasse is alsdan met de surveillance belast.

De instructeur overtuigt zich op ongezette tijden, dat de eigen oefeningen goed worden besteed.

Artikel 23.

Al wat door een élève moedwillig wordt bedorven, wordt door hem vergoed.

Artikel 24.

De élèves nemen deel aan de menages, die voor Europesche en Inlandsche landaarden plaatselijk worden gevoerd.

Artikel 25.

De luitenant-adjunct is verantwoordelijk voor de bibliotheek der school, waaruit de élèves de voor het onderwijs benoodigde boekwerken ten gebruike ontvangen.

Artikel 26.

In het schoolgebouw behooren aanwezig te zijn;

een nominatieve opgave der élèves, tevens aangevende den datum hunner toelating en de verdeeling der klassen;

het tableau der dagelijksche werkzaamheden der élèves;

een inventaris van het meubilair.

Een en ander wordt, door den instructeur bijgehouden en onderteekend door den luitenant-adjunct, die zich van tijd tot tijd van de juiste aanhouding overtuigt.

Garnizoensdienst.

Artikel 27.

Het personeel der school doet geen garnizoensdienst.

Het neemt echter deel aan parades en militaire begrafenissen, waarbij het geheele garnizoen onder de wapens komt of tegenwoordig moet zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 11. PIJROTECHNISCHE WERKPLAATS EN BUSKRUITMOLENS. — *Geene militairen bij de — in te deelen dan zij, die nog twee jaren te dienen hebben.*

In het belang van den dienst bij de *Pijrotechnische werkplaats* en bij de *Buskruitmolens* wordt bepaald, dat geene andere militairen als vuurwerker en als buskruitmaker zullen worden ingedeeld dan zij die nog twee jaren te dienen hebben, dan wel als nog een reëngagement voor twee jaren aangaan, in te gaan na het eindigen van het loopend verband en met bepaling, dat het vastgestelde handgeld eerst dan zal worden afgekweten.

Door deze order vervalt de order voor de Artillerie n°. 27 van 1870.

BATAVIA, den 17den Junij 1879.
De Chef van het Wapen der Artillerie.
PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

Bijlagen: eene beschrijving en eene constructie teekening.

N°. 12. SNIJ-IJZERS MET KUSSENS, EN SLEUTELS TOT SNIJ-IJZERS, VOOR BUIZEN TOT PUNTGRANATEN EN BUIZEN TOT PUNTGRANAATKARTETSEN. *Invoering van* —

Bij artillerie order N°. 19 van 1872 werd bepaald dat elk der in de magazijnen opgelegde puntprojectilen tot 16^{cm}., 12^{cm}. en 8^{cm}. van eene passende buis moet voorzien zijn.

Deze maatregel is gebleken moeijelijk uitvoerbaar te zijn bij magazijnen met groote voorraden, en waarbij veelvuldige ontvangsten en verzendingen plaats hebben.

Dien tengevolge wordt genoemde order ingetrokken en worden ingevoerd:

Snij-ijzers met kussens voor buizen tot puntgranaten en buizen tot puntgranaatkartetsen, en

sleutels tot snij-ijzers voor buizen tot puntgranaten en buizen tot puntgranaatkartetsen; waarvan beschrijving en constructie teekening hierbij zijn gevoegd.

Van elk dezer voorwerpen, waarmede c. q. niet passende buizen kunnen worden opgesneden, behoort in de magazijnen van oorlog te *Batavia*, *Samarang*, *Willem I Tjilatjap*, *Soerabaia*, *Makassar*, *Padang* en *Kotta-Radja*, een stuks aanwezig te zijn.

BATAVIA, den 17^{den} Juni 1879.

De Chef van het wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij de Order voor de Artillerie N°. 12 van 1879.

BESCHRIJVING van het snij-ijzer met kussen, en den sleutel tot snij-ijzers voor huizen tot puntgranaten en huizen tot puntgranaatkartetsen.

Het snij-ijzer met kussen bestaat uit een regthoekig gesmeed ijzeren raam, waarvan de lange zijden aan den binnenkant, voor meer dan de helft der lengte, voorzien zijn van een wigvormigen rug, welke ter geleiding dient van de kussenblokken, terwijl in de korte zijde, die niet tegen zoodanigen rug sluit, een gat met moerdraad is aangebragt voor den ijzeren schroefbout met cilindervormigen, doorboorden kop, welke bout den onderlingen stand der kussenblokken dient te regelen en daartoe, met behulp van een ijzeren staafje door het gat in den kop gestoken, kan worden in- of uitgeschroefd.

De twee kussenblokken zijn van gehard staal, aan de zijden wigvormig uitgesneden ten einde tusschen de lange zijden van het raam te kunnen worden bewogen, en aan de tegen elkander sluitende zijden uitgehold en van een moerdraad voorzien, zoodanig dat, bij zekeren afstand tusschen die blokken, het schroefvormige gedeelte eener gewone huis tot puntgranaten juist tusschen die blokken zal passen.

In het midden van het draadhouderd oppervlak der kussenblokken en loodregt op het bovenvlak van het raam is eene insnijding gemaakt, dienende tot opname en loozing der spaanders welke bij het opsnijden ontstaan.

Het kussenblok aan de zijde van den schroefbout gelegen, is op de buitenzijde voorzien van eene uitholling voor de punt van dien bout.

De sleutel is van gesmeed ijzer en heeft de gedaante eener tang, wier beenen, elk voor de helft, voorzien zijn van vier ellipsvormige gaten, in ieder van welke twee stalen punten uitkomen, terwijl een ijzeren passant den sleutel, toegeslagen zijnde, kan digtsluiten.

De kleine assen der ellipsvormige gaten zijn gelijk aan de middellijnen der huizen, ter plaatse waar deze van gaten voor de stiften in den sleutel voorzien zijn; de groote assen zijn 1^{mm}. grooter dan de kleine assen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

voor de Art

Y-YZERS-

maatkaart

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

bagan Kebudajaan Indonesia

bagan Kebudajaan Indonesia

Behoort bij Order voor de Artillerie N° 12 van 1879.

SNY-YZERS MET KUSSENS EN SLEUTELS TOT SNY-YZERS

voor Buizen tot puntgranaten, en Buizen tot puntgranaatkartetsen (½)

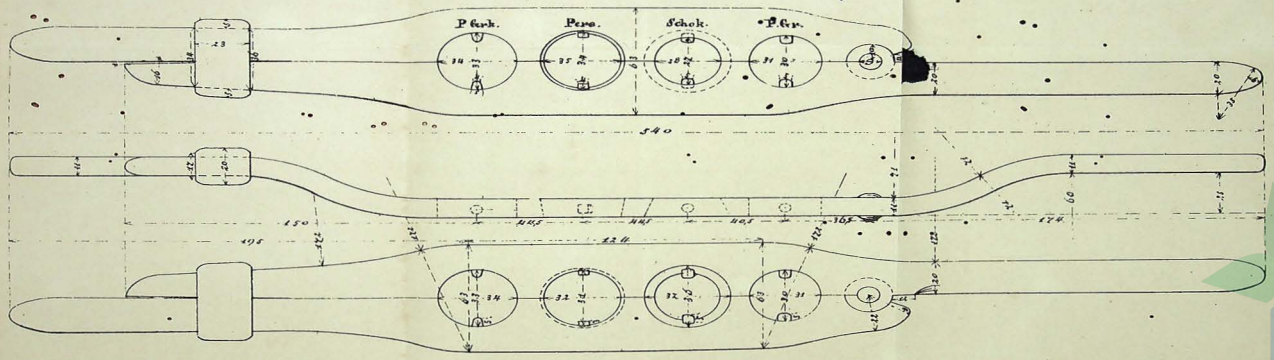

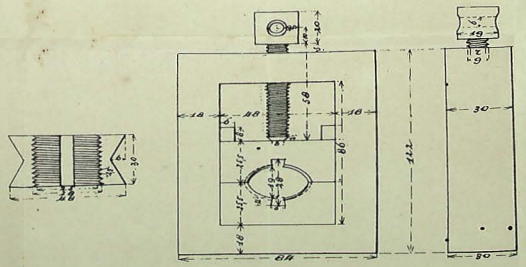

Afmetingen in millimeters.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Koninklijk Genootschap
Kunsten en Wetenschappen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 13. WIJZIGING VAN DE ORDER VOOR DE ARTILLERIE N°. 9 VAN 1878.

Als een gevolg der invoering van lichtkogels tot 8cm. Berg (artillerie order 1878, N°. 15) en der draagbare munitiekisten tot 8cm. Berg voor lichtkogels (artillerie order 1879, N°. 8) moet de artillerie order N°. 9 van 1878 de navolgende wijzigingen ondergaan.

Bl. 12 reg. 4 v. b. op »achter elkander" laten volgen. »daarna de 6 munitiekisten tot 8cm. Berg voor lichtkogels. (*)"

Bl. 12 onderaan als noot:

(*) Wanneer de batterij geheel compleet uitrukt en dus geen paarden met draagtuigen disponibel zijn, worden de kisten met lichtkogels middels koelies vervoerd; in andere gevallen op draagpaarden.

bl. 14 tusschen reg. 2 en 3 v. b. invoegen:

»6 draagbare munitiekisten tot 8cm. Berg voor lichtkogels,"

bl. 14 reg. 3 v. o. en bl. 15 reg. 1 v. b. op »bij de" laten volgen: »lichtkogelkisten der kanons en bij de".

bl. 15 tusschen reg. 10 en 11 v. b. invoegen:

12 koelies voor het dragen der munitiekisten tot 8cm. Berg »voor lichtkogels."

bl. 15 tusschen reg. 21 en 22 eene alinea invoegen als volgt: »op drie passen links van de munitiekisten der linker»sectie en in dezelfde rigting, de draagbare munitiekisten tot »8cm. Berg voor lichtkogels, twee aan twee met de oogen »tegen elkander."

bl. 15 reg. 22 v. b. op »links" laten volgen: »hiervan" en »als boven" doorslaan en in plaats daarvan stellen: »als »bij de kanons."

bl. 16 reg. 4 v. o. op »munitiekisten" laten volgen: »tot »8cm. Berg voor lichtkogels en die"

bl. 19 reg. 1 v. o. op »mortieren" laten volgen: »en de »koelies die de munitiekisten tot 8cm. Berg voor lichtkogels."

bl. 21 tusschen reg. 4 en 5 v. b. invoegen: »á. 6 munitie»kisten draagbare tot 8cm. Berg voor lichtkogels" en de teekening wijzigen overeenkomstig de ingevoegde alinea op bl. 15 reg. 21.

BATAVIA, den 28sten Junij 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDERS VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 14. INTREKKING DER ORDER VOOR DE ARTILLERIE N°. 15 VAN 1873.

Aangezien de uit *Nederland* geëischte siccative olie, bij scheikundig onderzoek gebleken is niet anders dan gekookte lijnolie te wezen, en blijkens Ministerieële mededeeling op grond van de vele moeijelijkheden aan het verkrijgen van zuivere siccative olie verbonden, uit *Nederland* in plaats van deze olie, goede, gewone, droogende lijnolie wordt uitgezonden, zoo wordt de Artillerie Order N°. 15 van 1873 mits deze ingetrokken.

N°. 15. REGLEMENT (BOEKOE ADJAR) BARIS STABELAM BERKOEDA. SCOKA KANONNIER. *Distributie van het* —

Van dit reglement gearresteerd en ingevoerd bij Algemeene Order N°. 30, van dit jaar, wordt een exemplaar kosteloos verstrekt:

1e. aan de archieven der gewestelijke en plaatselijke Artillerie-Kommandanten, aan dat van het kommando der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, aan dat der Divisie-Veld-Artillerie te *Batavia* en aan die der gedetacheerde batterijen en sectiën; voorts aan de verschillende Artillerie Bibliotheken;

2e. aan de archieven van de gewestelijke Artillerie kommando's, aan de Veld- en Bergbatterijen op *Java* en aan de Divisie-Veld-Artillerie te *Batavia*, bovendien de noodige exemplaren om in gebruik te worden gegeven aan de plaatselijke kompagniën of batterijen, zoo als is aangegeven in de 2e Artillerie-Order van dit jaar;

3e. aan de Artillerieschool te *Weltevreden* 30 en aan elk der beide kaderscholen 50 exemplaren.

Al deze exemplaren worden bij de respectieve archieven en bibliotheken opgenomen en verantwoord.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Aan de officieren van het wapen wordt een exemplaar van dit reglement verstrekt tegen betaling van *f* 0,22⁵.

BATAVIA, den 27sten Junij 1879.
De Chef van het Wapen der Artillerie.
PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

Bijlagen: eene beschrijving en eene teekening.

N°. 16. NAGELTREKKER. *Invoering van den —*

Ten einde bij het openen van pakkisten, zooveel mogelijk, beschadiging dier kisten te voorkomen, dient in den vervolge te worden gebruik gemaakt van den Nageltrekker, die bij deze wordt ingevoerd en moet worden opgenomen in den Indischen Instructie Inventaris in Hoofdstuk VIII onder de benaming:

Nageltrekkers.

De inrigting dezer voorwerpen blijkt uit de hierbij gevoegde beschrijving en teekening.

Bij het gebruik wordt de Nageltrekker boven den uit te trekken nagel geplaatst, met den geopenden bek rustende op het hout der kist, de nagel tusschen de tanden van dien bek; met behulp van den stamper, die daartoe eerst wordt uitgetrokken en daarna met kracht in den koker gestooten, wordt de bek in het hout rondom den nagel gedreven; door alsnu, den bek op zijne ligplaats gedrukt houdende, den langen hefboomsarm van den nageltrekker naar den op de kist rustenden korten hefboomsarm te doen naderen, sluit de bek zich om den nagel; wordt de beweging van den grooten hefboomsarm in dezelfde rigting voorgezet, dan zal de bek, om het steunpunt van den korten hefboomsarm als middenpunt, draaijen en den nagel uit de kist trekken.

De aanvulling en wijzigingen die de Indische Instructie Inventaris ten gevolge van deze invoering behoort te ondergaan, zullen bij Bijvoegsel worden bekend gemaakt, terwijl, voorts wordt bepaald, dat de nageltrekkers hoofdzakelijk bestemd zijn voor die magazijnen van oorlog en andere inrigtingen welke regtstreeks oorlogsgoederen uit *Europa* ontvangen.

BATAVIA, den 3den September 1879.

De Chef van het wapen der Artillerie.

PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BESCHRIJVING van den Nageltrekker.

In een IJ. koker, welke van onderen gesloten en aldaar van een halven bek is voorzien, kan een IJ. stamper, met ruime speling op en neêr worden bewogen. Deze stamper, ter vermeerdering van zijn gewigt van boven van een knopvormig handvat voorzien, rust, alvorens dat handvat den koker bereiken kan, op den bodem van den koker. Het vallen van den stamper uit den koker wordt voorkomen door een Leêriem, bevestigd, eenerzijds aan een schroefje buiten op den koker, anderzijds aan een schroefje, onder het handvat op den stamper aangebragt.

Naast den genoemden halven bek is, beweegbaar om een, de halve bekken vereenigend klinkboutje, de tweede halve bek aangebragt, die aan het andere einde uitloopt in een korten hefboomsarm. De beide halve bekken zijn van staal en ter hoogte van het klinkboutje inwendig voorzien van eene ligplaats voor eene St. veer, welke laatste moet dienen om den bek geopend te houden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE

IE.
TE.

ne
os
ke
ld-
rie
n;

an
d-
de
e-
ie

r-
t.
n

n

Lembaga Kebudayaan Indonesia

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BESCHRIJVING van den Nageltrekker.

In een IJ. koker, welke van onderen gesloten en aldaar van een halven bek is voorzien, kan een IJ. stamper, met ruime speling op en neêr worden bewogen. Deze stamper, ter vermeerdering van zijn gewigt van boven van een knopvormig handvat voorzien, rust, alvorens dat handvat den koker bereiken kan, op den bodem van den koker. Het vallen van den stamper uit den koker wordt voorkomen door een Lr. riem, bevestigd, eenerzijds aan een schroefje buiten op den koker, anderzijds aan een schroefje, onder het handvat op den stamper aangebragt.

Naast den genoemden halven bek is, beweegbaar om een, de halve bekken vereenigend klinkboutje, de tweede halve bek aangebragt, die aan het andere einde uitloopt in een korten hefboomsarm. De beide halve bekken zijn van staal en ter hoogte van het klinkboutje inwendig voorzien van eene ligplaats voor eene St. veer, welke laatste moet dienen om den bek geopend te houden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE

Behoort bij order voor de artillerie N° 16 van 1879.

NAGELTREKKER.

½ der ware Grootte

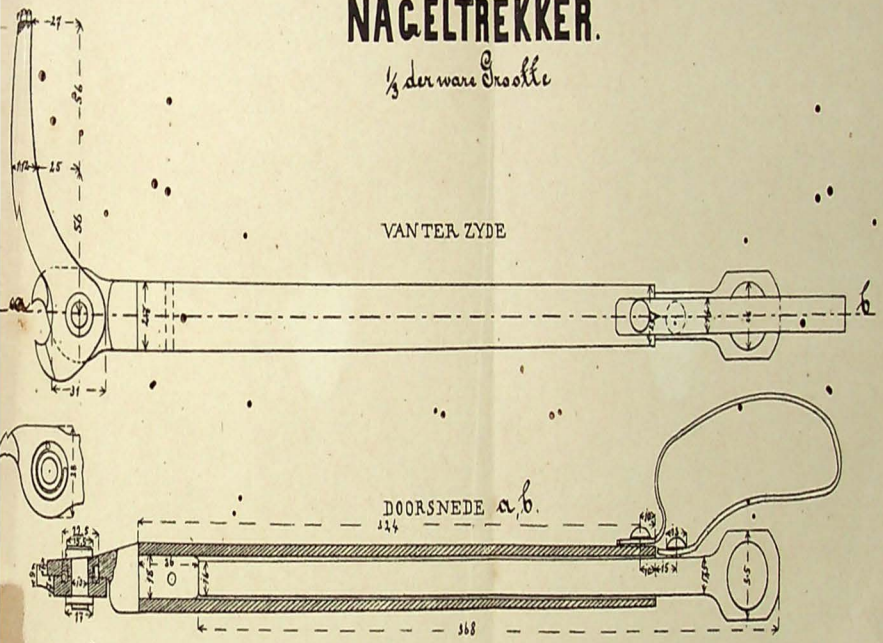

Afmetingen in Millimeters

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort by order voor de artillerie N°16 van 1879.

NAGELTREKKER.

1/3 der ware Grootte

Afmetingen in Millimeters

Behoort by order voor de artillerie N°16 van 1879.

NAGELTREKKER.

1/3 der ware Grootte

Afmetingen in Millimeters

va
rui
ter
vor
here
den
hev
and
per

N
de
aan
hefl
hoog
plaa
bek

Lembaga Kebudajaan Indonesia
Perpustakaan Geneeskunde
en Kosten en Waterschappen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

No. 17. REGLEMENT OP DE EXERCITIËN DER VELD-ARTILLERIE. SCHOLEN TE PAARD. BATTERIJSCHOOL. TWEEDE GEDEELTE. *Distributie van het —*

Van dit reglement gearresteerd en ingevoerd bij Algemeene Order nº. 44 van dit jaar wordt één exemplaar kosteloos verstrekt: aan de archieven der gewestelijke en plaatselijke Artillerie-kommandanten, aan dat van het kommando der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie Veld-artillerie te *Batavia* en aan die der gedetacheerde batterijen en sectiën; voorts aan de verschillende Artillerie bibliotheken.

Aan het archief der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie Veld-artillerie te *Batavia*, en aan die der Artillerie-kommandanten te *Padang*, *Atjeh* en *Macassar* worden de noodige exemplaren verstrekt om in gebruik te worden gegeven bij de batterijen, zooals is aangegeven in de 2de Artillerie Order van dit jaar.

Aan de Artillerie school te *Weltevreden* en aan de kaderschool te *Banjoe-Biroe* worden aan elk 30 exemplaren verstrekt.

Al deze exemplaren worden bij de respectieve archieven en bibliotheken opgenomen en verantwoord.

Aan de officieren van het wapen wordt een exemplaar van dit Reglement verstrekt tegen betaling van *f* 1.54.

BATAVIA, den 17den Augustus 1879.

De Chef van het wapen der Artillerie.

Bij afwezigheid:

De Chef van het Materieel bij het Hoofdbureau,

H. L. KILIAN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDERS VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 18. GESCHUT. *Van alle mutatiën van geschut moet aan het Hoofdbureau der Artillerie gerapporteerd worden.*

Hoewel zulks reeds is op te maken uit de bepalingen omtrent het aanhouden der beschrijvingslijsten, voorkomende op bladz. 83—86 van Hoofdstuk I van den Indischen Instructie Inventaris, zoo komt het niettemin noodig voor aan te teekenen dat van alle ontvangsten en verzendingen, zoo ook van het overschrijven tot onbekwaam of herstelbaar van geschut onverwijld aan het hoofdbureau der artillerie bij missive moet worden gerapporteerd, onder opgave der bewoordingen waaronder deze mutatiën zijn geboekt.

Deze bepaling betreft ook het geschut waarvan verstrekking heeft plaats gehad in den boezem van eenig artillerie kommandement of tusschen de batterijen op *Java* onderling.

Ook van het overschrijven tot onbekwaam of herstelbaar van buskruidproefmortieren moet op dezelfde wijze aan het Hoofdbureau worden kennis gegeven.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie n°. 15 van 1874.

N°. 19. BUSKRUIDTONNEN. *Bepalingen omtrent het verzenden der bij de Magazijnen van Oorlog aanwezige ledige niet benoodigde —*

Omtrent de verzending van de in de Magazijnen van Oorlog, aanwezige ledige niet benoodigde buskruidtonnen zullen voortaan de volgende bepalingen worden in acht genomen:

1e. de buskruidtonnen van 25 kilogr. Kol. M. zullen in de 1e plaats dienen ter voorziening in de behoefte bij de Pyrotechnische werkplaats te *Soerabaia* en bij de buskruidmolens te *Bodjong* en *Ngawie*.

Daartoe zenden de artillerie kommandanten, uitgezonderd die in de 2e militaire afdeeling op *Java*, hunne bovenaangeduide tonnen bij een genoegzaam aantal naar het Magazijn van Oorlog te *Soerabaia*.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De buiskruidtonnen van 25 kilogr. Kol. M., welke in de 2e Militaire Afdeeling op *Java* beschikbaar komen, worden, met uitzondering van die van het Magazijn van Oorlog te *Ngawie*, welke regtstreeks aan den buskruidmolen aldaar en die van de Magazijnen van Oorlog te *Tjilatjap* en *Patjitan*, welke aan het Magazijn van Oorlog te *Soerabaia* verstrekt worden, opgezonden naar het Magazijn van Oorlog te *Samarang* en bestemd voor den buskruidmolen te *Bodjong*.

2°. De ledige buskruidtonnen worden vóór de verzending geschoofd en de duigen van eenzelfden ton opvolgend aan de buitenzijde met zwarte verw en cijfers van de 3e soort genommerd van 1—12 (de onderkant der cijfers zoo noodig door een — aan te duiden) en middels rottingband in een pak zamengebonden.

Deze geschoofde tonnen worden steeds in kisten of collies gepakt verzonden

3e. Alleen bekwame buskruidtonnen mogen worden opgezonden.

4e. De ledige niet benoodigde buskruidtonnen van 50 kilogram en die van 25 kilogram Ned. M. mogen niet worden opgezonden; zij moeten plaatselijk zooveel mogelijk worden gebruikt tot dat zij onbekwaam zijn. In verband hiermede moet in de Magazijnen van Oorlog dan ook in de eerste plaats van die soort tonnen gebruik gemaakt worden tot het opbewaren van buskruid en de in de 9e alinea, bladz. 107 Hoofdstuk VII C van den Indischen Instructie Inventaris genoemde artikelen.

In de restantstaten zal achter buskruidtonnen steeds worden bekend gesteld het aantal dat met buskruid of patronen gevuld is en dat hetwelk geschoofd is opgelegd.

Door deze order vervult de order voor de artillerie N°. 2 van 1871, en de circulaire dd. 12 Maart 1852 N°. 574/120, afdeeling materieel.

Batavia, den 27sten September 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

F. R. K. PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 20. *Wijziging van de verkapping der buizen bij de puntgranaatkartetsen tot* 8cm.

Mits deze wordt voorgeschreven, dat bij de puntgranaatkartetsen tot 8cm., de buizen aan de bovenzijde verkapt behooren te worden door op het bovenvlak der buis, nadat dit door een paar streken met eene grove vijl eenigzins ruw gemaakt is, een graauw linnen schijfje met russische lijm te plakken.

Het linnen schijfje moet van een lipje voorzien zijn, om het aftrekken van het verkapsel gemakkelijk te maken.

Van deze bepaling behoort aanteekening gemaakt te worden op de order voor de artillerie N°. 9 van 1877.

BATAVIA, den 31sten October 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

F. R. K. PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 21. GESCHUT. *Vervallenverklaring van het kanon Y. Gl. van 15cm. Zw. uit het Nederlandsch-Indische geschutstelsel.*

Bij Gouvernements-besluit dd. 19 October 1879 N°. 12 is magtiging verleend om het kanon Y. Gl. van 15cm. Zw. uit het Nederlandsch-Indische geschutstelsel te doen vervallen, en in verband daarmede het daartoe behoorende materiëel, voor zoover daarvan voor andere kalibers geen partij is te trekken op te ruimen.

De hierdoor in den Indischen Instructie-Inventaris te maken wijzigingen zullen bij Bijvoegsel op dien Inventaris aan het Wapen worden bekend gemaakt.

BATAVIA, den 29sten November 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

F. R. K. PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 22. Reglement op de Exercitiën der Veld-Artillerie. Scholen te paard. Ruiterschool. Tweede druk. *Distributie van het —*

Van dit Reglement is blijkens Algemeene Order N°. 55 van dit jaar een tweede druk verschenen.

Van dezen tweeden druk wordt een exemplaar kosteloos verstrekt: aan de archieven der gewestelijke en plaatselijke artillerie-kommandanten, aan dat van het kommando der veld- en bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie veld-artillerie te *Batavia* en aan die der gedetacheerde batterijen en sectiën; voorts aan de verschillende Artillerie Bibliotheken.

Aan het archief der veld- en bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie veld-artillerie te *Batavia* en aan die der artillerie-kommandanten te *Padang*, *Atjeh* en *Macassar* worden de noodige exemplaren verstrekt om in gebruik te worden gegeven bij de batterijen, zooals is aangegeven in de 2e Artillerie Order van dit jaar.

Aan de artillerie-school te *Weltevreden* worden 30 en aan de kaderschool te *Banjoe Biroe* 50 exemplaren verstrekt.

Al deze exemplaren worden bij de respectieve Archieven en Bibliotheken in verantwoording genomen.

Door deze Order vervalt de Order voor de Artillerie N°. 55 van 1874.

Batavia, den 6en November 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

F. R. K. PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDERS VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 23. MERKIJZERS. *Voorschrift omtrent de — op te leggen in de magazijnen van oorlog.*

Alle gewestelijke Artillerie-Kommandementen behalve die te *Batavia*, *Samarang* en *Padang*, en de plaatselijke Artillerie-Kommandementen op *Java* moeten van één kompleet stel van elk der vier, in Hoofdstuk VIII van den Ind. Instr. Inventaris opgenomen, soorten merkijzers voorzien zijn; te *Batavia*, *Samarang* en *Padang*, zullen twee zoodanige kompleete stellen aanwezig moeten zijn. De overige niet genoemde ondergeschikte posten, de batterijen, de pijrotechnische werkplaats en de buskruidmolens te *Samarang* en *Ngawie* zullen, wanneer daár eenig materiëel moet gemerkt worden, de benoodigde merkijzers van de hoofdposten of van de naastbij gelegen oorlogsmagazijnen ten gebruike kunnen ontvangen.

Materiëel, dat nog van oudere merken voorzien is, mag niet met de model merkijzers overgemerkt worden.

Door deze order vervallen de orders voor de Artillerie N°. 5 van 1870 en N°. 25 van 1872.

N°. 24. INSPECTIE RAPPORTEN. *Inrigting der — omtrent het Personeel en Materiëel.*

Bijlagen: Twee modellen.

Bij vertrek van $\frac{\text{een inspecteur}}{\text{den Artillerie Kommandant}}$ op inspectie, zal de waarneming van den dienst, *zoowel voor het materiëel als voor het personeel*, aan den oudsten officier worden opgedragen.

De rapporten over het personeel door Inspecteurs of Artillerie-Kommandanten aan den Chef van het Wapen in te dienen, zullen worden ingerigt, zooals in de Algemeene Order N°. 95 van 1875 is voorgeschreven.

De rapporten van Inspecteurs of Artillerie-Kommandanten omtrent het, in de hoofdmagazijnen alsmede op de hoofdplaat-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

sen en kleine posten, zoowel op *Java* als op de Buitenbezittingen, voorhanden materiëel, moeten opgemaakt worden, volgens het bij deze order gevoegde model *A*.

Algemeene verslagen worden niet opgemaakt, doch betreffende elken post wordt een afzonderlijk inspectie rapport ingediend.

Ook worden afzonderlijke rapporten van boven aangeduid model opgemaakt van het materiëel, dat tengevolge van bijzondere voorschriften in eenig oorlogsmagazijn is of moet zijn opgelegd, zooals: de mortieren en het daarbij behoorende, opgelegd in de magazijnen, het materiëel van de vier veldbatterijen (volgens uitrustingstaat te *Willem I*), de munitie in depôt voor de artillerie en de troepen te velde, de draagbare munitiekisten en de draagtuigen ten dienste der veldbabataillons, de draagbare wapenen in reserve ten behoeve van het leger, enz.

Uit de laatstgenoemde rapporten kunnen echter die rubrieken worden weggelaten, welke op de zaak geen betrekking hebben. Daarentegen moet op het titelblad bekend gesteld worden, de aard of de bestemming van het materiëel waarover het rapport handelt, en de aanschrijving waarbij die aangelegenheid is geregeld.

Al de hier bedoelde rapporten moeten intusschen met het hoofdrapport van het materiëel in eenen bundel worden vereenigd en op het titelblad van dien bundel de verschillende rapporten in eene inhoudsopgave worden gespecificeerd.

Voor het rapport omtrent het materiëel eener batterij zal het hierbij gaande model *B* gevolgd worden. Aan het slot van dat rapport zal onder het hoofd: »*Affuitloods en Artillerie »magazijn*", melding worden gemaakt van den toestand en de capaciteit dezer gebouwen.

Betoogen, behelzende voorstellen tot wijzigingen of verbeteringen, moeten afzonderlijk worden ingediend.

Door deze order vervallen de orders voor de Artillerie N°. 16 van 1870 en N°. 15 van 1876.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Behoort bij Order voor de Artillerie N°. 24 van 1879.

MODEL A.

Kommandement der Artillerie in de (*) Militaire Afdeeling op Java.

Magazijn van Oorlog te (**)

RAPPORT

der gehouden inspectie over het Materiëel der Artillerie te door den op den

Het armement en het approvisionnement (soort en aantal der schoten per vuurmond) is bepaald bij en moet zijn:

(*) Nummer van het kommandement.

(**) Naam der vesting of van den post

NB. Bestaan de vestingwerken uit verschillende op zich zelf staande versterkingen, dan moet het armement voor elk dier versterkingen afzonderlijk bekend gesteld worden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

(a) RAPPORT VAN DEN ARTILLERIE-KOMMANDANT. (*)

HOOFDSTUK I.

Geschut.

HOOFDSTUK II.

IJzeren projectielen met toebehooren.

HOOFDSTUK III.

Affuiten en voertuigen met toebehooren.

HOOFDSTUK IV.

Voorraadstukken tot vuurmonden, affuiten en voertuigen.

(a) Opgeven den actueelen toestand der voorwerpen, met vermelding of het geschut, de affuitage, het laadgereedschap, de munitie, het brandblusch gereedschap en de draagbare vuurwapenen, volgens uitrusting van het magazijn van oorlog van den post voorhanden zijn, en welke démarches gedaan zijn om in het ontbrekende te voorzien.

Iedere bladzijde zal op zijn hoogst vier hoofdstukken bevatten.

Hoofdstukken, waarvan de daartoe behoorende voorwerpen niet voorhanden en ook niet in de uitrusting begrepen zijn, worden met stilzwijgen voorbijgegaan.

(*) Op plaatsen waar geen Artillerie-Kommandant is, vulle men in:
»Rapport van den officier, sergeant of civielen gezaghebber, belast met het »beheer van het materiëel der Artillerie."

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RAPPORT VAN DEN ARTILLERIE-KOMMANDANT.

HOOFDSTUK V

Gereedschappen tot de bediening van het geschut en het werpen van handgranaten, met toebehooren.

HOOFDSTUK VI.

enz.

Toestand der gebouwen.

Zeer beknopt opgeven de ligging, den naam en toestand van het gebouw, of het aan zijne bestemming voldoet en wat daarin wordt opgeborgen.

Opgeven of de gebreken, na opgave, behoorlijk zijn hersteld, welke herstelling het gebouw nog behoeft en welke verrigtingen ter voorziening hierin reeds zijn geschied, in verband tot het voorgeschrevene bij Algemeene Order 1871 N°. 51.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

Melding maken of het regter blad der plankjes tot schoots- en worpstafels voorzien is van eene juiste en met zorg bijgehouden opgave van de afstanden tot de uit de versterking of stelling waar te nemen belangrijke punten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Rapport van den	Officier Sergeant Civielen gezaghebber	belast met het beheer van het materiëel der Artillerie.

Materiëel en Archief.

(Heeft alleen betrekking op die posten waar geen Artillerie-Kommandant is.)

Opgeven of de magazijnsboeken behoorlijk zijn aangehouden, of de bewijzen der ontvangsten en der gedane verstrekkingen bijeen zijn verzameld, of brieven en orders naauwkeurig zijn geagendeerd, en of de restanten in het magazijnsboek overeenkomen met hetgeen werkelijk aanwezig is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

Vermelden of de Indische Instructie-Inventaris, ingevolge de daarop verschenen bijvoegsels, naauwkeurig is bijgewerkt en of men met de bestaande Orders en Instructiën behoorlijk bekend is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RAPPORT VAN DEN ARTILLERIE-KOMMANDANT.

Van het personeel bij het materiëel der Artillerie.

Wijze van leven en gedrag der conducteurs.

Bekwaamheid en dienstijver der conducteurs.

Geschiktheid der Artillerie-werklieden en der bij het Artillerie-atelier gedetacheerde geweer- en lademakers.

Wijze van leven, gedrag en bekwaamheid der klerken. (*)

(*) Hieronder worden alleen begrepen de klerken, die door het Departement van Oo[rlog] [is] aangesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Rapport van den	Officier Sergeant Civielen gezaghebber	belast met het beheer van het materiëel der Artillerie.

Dienst in de magazijnen.

(Heeft alleen betrekking op die posten waar geen Artillerie-Kommandant is:)

Beknopt opgeven op welke wijze hij geschiedt, onder wie opzigt, enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RAPPORT VAN DEN ARTILLERIE-KOMMANDANT.

Geoefendheid der Infanterie-bezetting in de bediening van het geschut.

Opgeven op welke wijze deze oefening plaats vindt, of het aan Infanteristen dat hieraan deel neemt op zijn minst zooveel is bij Algemeene Order van 1849 №. 7 § 6 is voorgeschreven, of oefening geregeld plaats heeft en welke bedrevenheid de handlange hebben verkregen in het bedienen en rigten van het geschut.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RAPPORT VAN DEN ARTILLERIE-KOMMANDANT.

ALGEMEENE BEMERKINGEN.

den 18

De

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BEVINDING VAN DEN INSPECTEUR.

den 18 .

De Inspecteur, .

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

MODEL B.

Veld- en Bergbatterijen op Java.

Divisie Veld-Artillerie.
(*) Kompagnie (**) $\frac{\text{veld}}{\text{berg}}$ batterij.

RAPPORT

der gehouden inspectie over het Materiëel van opgemelde $\frac{\text{divisie}}{\text{batterij}}$ door den op den

t/m. 18 .

(*) Nummer der kompagnie.
(**) Nummer der veld- of bergbatterij.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deel der uitrusting.	(a) Rapport van den kommandant der $\frac{\text{divisie.}}{\text{kompagnie.}}$
Vuurmonden.	
Affuiten en voertuigen.	

(a) Opgeven den actueelen toestand der voorwerpen en c. q. de daarvan aan de vastgestelde uitrusting ontbrekende, met vermelding der maatregelen die genomen zijn om in het ontbrekende te voorzien.
Iedere bladzijde zal op zijn hoogst twee deelen der uitrusting bevatten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bevinding, consideratiën en advies van den inspecteur.	Aanmerkingen van den Chef van het wapen der Artillerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deel der uitrusting.	Rapport van den kommandant der $\frac{\text{divisie.}}{\text{kompagnie.}}$
Harnachement.	
Munitiën.	

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bevinding, consideratiën en advies van den inspecteur.	Aanmerkingen van den Chef van het wapen der Artillerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deel der uitrusting.	Rapport van den kommandant der $\frac{\text{divisie.}}{\text{kompagnie.}}$
Gereedschappen tot bediening van het geschut.	
Voorraadstukken en gereedschappen tot ambachten.	Bijaldien omtrent »Algemeene werktuigen en gereedschappen" iets bijzonders te melden is, dient dat mede hier te worden opgenomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bevinding, consideratiën en advies van den inspecteur.	Aanmerkingen van den Chef van het wapen der Artillerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deel der uitrusting.	Rapport van den kommandant der $\frac{\text{divisie.}}{\text{kompagnie.}}$
Materiëel en Algemeene behoeften.	Bijaldien omtrent »gereedschappen tot den batterijbouw en beddinghout" iets bijzonders te melden is, dient dat mede hier te worden opgenomen.
Affuitloods en Artillerie-magazijn.	

De Kommandant der $\frac{\text{divisie,}}{\text{kompagnie,}}$

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bevinding, consideratiën en advies van den inspecteur.	Aanmerkingen van den Chef van het wapen der Artillerie.

den 18

De

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

N°. 25. PRAKTISCHE OEFENINGEN. *Voorschriften omtrent de inrigting van het verslag der — en omtrent het verbruik en de verantwoording der daarvoor toegestane munitiën en gelden.*

I. De verslagen der door kompagniën, batterijen of detachementen artillerie gehouden praktische oefeningen moeten de ondervolgende stukken bevatten:

a. Bladwijzer.

b. Journaal, waarin kort en zakelijk moet aangegeven worden, wat elken dag verrigt is; met vermelding van de namen der officieren onder wier toezigt de werkzaamheden hebben plaats gehad of die daaraan hebben deel genomen.

c. Tafels der uitkomsten, welke bij de oefeningen verkregen zijn.

Deze tafels behooren zooveel mogelijk ingerigt te zijn als die, welke in de *Beknopte overzigten* voorkomen. Van elk onderdeel der oefeningen moet eene afzonderlijke tafel opgemaakt worden, terwijl elke tafel het gemiddelde der verkregen uitkomsten moet aangeven. Op de tafel van elke serie oefeningen, moet eene recapitulatie opgemaakt worden.

d. Verslag der praktische oefeningen, waarin de beschouwingen en bemerkingen, waartoe deze oefeningen aanleiding hebben gegeven, zoowel wat het personeel en de paarden, als wat het materieel en de munitie betreft worden opgenomen.

In dit verslag moeten ook vermeld worden de korte signalementen der vuurmonden, waarmede de oefeningen hebben plaats gehad, en de daaraan opgemerkte bijzonderheden.

e. Voorstellen omtrent verbeteringen aan munitiën, materiëel, enz., omtrent de wenschelijkheid van te nemen proeven en wat dies meer zij.

f. Terreinbeschrijving, welke voor 't geval de oefeningen hebben plaats gehad op een ander terrein dan dat van vorige jaren, vergezeld moet gaan van eene schetsteekening van het terrein en c. q. van de waterpassing der rooilijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

g. *Proces-verbaal van keuring* van de vuurmonden, het materiëel en de munitiën vóór, en van de twee eerstgenoemden ook nà de oefeningen, benevens eene opgave van de herstellingen en vernieuwingen, welke staande de oefeningen bij het materiëel hebben plaats gehad.

h. *Nominatieve opgave* der onder-officieren en manschappen aan wie prijzen zijn uitgereikt, met vermelding der redenen, die daartoe aanleiding hebben gegeven.

i. *Afschrijvingsstaat* der bij de oefeningen verbruikte munitiën, enz.

j. *Rekening-courant*, zonder bewijzen der voor de oefeningen toegestane gelden.

De verslagen omtrent de praktische oefeningen, welke op de kleine posten met personeel der infanterie gehouden worden, behoeven slechts te bevatten de onder *c*, *d*, *h*, *i* en *j* aangegeven bescheiden.

Wat die onder *d* betreft, moeten zij zich bepalen tot een kort verslag der oefeningen en opgave van de signalementen der daarbij gebruikte vuurmonden.

Voor 't geval zich betrekkelijk de onder *g* aangegeven punten iets bijzonders heeft voorgedaan, moet dit mede in dat verslag worden vermeld.

Verder moeten in de verslagen der praktische oefeningen — en in het algemeen in alle aan den Chef van het Wapen ingediende verslagen — vermeld worden de namen der officieren en minderen, die zich door uitvindingen, verbeteringen, bijzondere beschouwingen en voorstellen, afgeleid uit de uitkomsten der oefeningen, dan wel door doelmatige uitvoering van belangrijke opdragten verdienstelijk hebben doen kennen.

Ten slotte wordt de met de leiding der oefeningen belaste kompagnies- batterij- en detachementskommandanten aanbevolen, hunne ondergeschikte officieren, met den aard en de strekking der oefeningen, in wetenschap te stellen en zich te vergewissen dat daaromtrent bij hen gezonde begrippen bestaan.

II. In geen geval mogen méér munitiën, dan bij het programma der oefeningen toegestaan zijn, verbruikt worden, terwijl van de beschikbaar gestelde losse schoten voor de veld- en bergbatterijen, slechts het $^4/_5$ gedeelte bij de oefeningen gebezigd en het resteerende $^1/_5$ voor militaire marschen of manoeuvres moet bewaard blijven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Na afloop der oefeningen, wordt van de verbruikte munitiën en de terug gevonden projectielen en schoorsteentjes tot slagpijpjes eene verzamelstaat in triplo, volgens model N°. 57, opgemaakt. Eene expeditie hiervan is bestemd om bij het verslag der oefeningen te worden overgelegd, zooals boven onder *i* is aangegeven, terwijl de beide andere dienen om op de gewone wijze het »*fiat afschrijven en innemen*" te provoceeren.

Voor de oefeningen zullen zooveel mogelijk gebezigd worden de oudste munitiën van de uitrusting der batterij of van het magazijn van oorlog.

III. Omtrent de gelden, welke voor de praktische oefeningen toegestaan worden, gelden de volgende voorschiften:

1. Alleen bij dringende noodzakelijkheid mag de voor eenige kompagnie, detachement of post beschikbaar gestelde som overschreden worden. Daarom moet dadelijk, na het ontvangen van bevelen tot het houden der oefeningen, nagegaan worden of het beschikbaar gestelde geld toereikend is en zoo dit niet het geval bevonden wordt, moet daarvan gerapporteerd worden aan den Chef van het Wapen, met gespecificeerde aantooning van het werkelijk benoodigde bedrag. In geen geval mag dat rapport leiden tot vertraging in de uitvoering der oefeningen, zooda! het nagaan en rapporteeren, *ten spoedigste* moêt geschieden.

2. De gelden, die nadat de noodige uitgaven gedaan zijn, overblijven, moeten bij de administrateurs van het korps of van het garnizoen, worden gestort.

3. Alle zaken, die voor de toegestane gelden zijn aangeschaft en na afloop der oefeningen nog bruikbaar bevonden worden, moeten in de plaatselijke oorlogsmagazijnen opbewaard en onderhouden worden.

4. Het is ten strengste verboden de voor de oefeningen toegestane gelden tot eenig ander doeleinde aan te wenden, dan waarvoor zij bestemd zijn.

5. Onmiddelijk na afloop der oefeningen, en dus onafhankelijk van het tijdstip van indiening van het verslag, moet regtstreeks aan den Chef van het Wapen en zonder geleidende missive, ingediend worden een afschrift (zonder bewijzen) der rekening-courant als bedoeld onder I. *j*. Dit afschrift dient om met de meest mogelijke juistheid de behoefte voor het volgend jaar te kunnen nagaan en om de gedane uitgaven te kunnen contrôleeren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

6. Wanneer de oefeningen den 1sten October niet kunnen geëindigd zijn, dan moet op dien datum eene opgave van het bedrag dat vermoedelijk verbruikt zal worden bij den Chef van het Wapen ontvangen zijn, opdat deze in staat zij al dadelijk na te gaan hoe groot het overschot is of waarschijnlijk zijn zal van de op de begrooting toegestane som, en om tot benutting dier gelden tijdig de noodige maatregelen te kunnen treffen.

De wijze waarop de voor praktische oefeningen toegestane gelden verantwoord worden is aangegeven bij XI § 90 van het »Bijvoegsel tot de instructie voor het voeren der administratie »over gelden, enz. bij korpsen en garnizoenen".

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°s. 19, 21, 67 en 78 van 1870 en N°. 39 van 1872.

N°. 26. LOSSE SCHOTEN. *Maatregelen ter voorkoming van ongelukken bij het doen van — bij werkdadige artillerie oefeningen.*

Aangezien de ondervinding de noodzakelijkheid heeft aangetoond om bij het doen van losse schoten, vooral bij getrokken geschut, steeds met de uiterste omzigtigheid te werk te gaan, zoo wordt ter voorkoming van ongelukken het volgende voorschreven:

1e. Er mag geen gebruik worden gemaakt van het snelvuur. Bij manoeuvres zal, na het in batterij komen het eerste schot uit elken vuurmond met gepaste snelheid gedaan worden, doch daarna het vuur langzaam worden voortgezet.

2e. Geen vuurmond mag op nieuw geladen worden dan na twee maal bedaard gewischt te zijn, waarbij de wisscher telkens wordt uitgehaald.

3e. Vóór dat N°. 5 »Laadt" kommandeert moet, (nadat het zundgat behoorlijk is doorgestoken) de vuurmond met den aftrekker onderzocht zijn. Daartoe moet een man per sectie of per stuk aan de bediening worden toegevoegd.

4e. Geen prop mag worden gebezigd.

5e. De sectie-kommandanten behooren op de lading van ieder stuk te letten en daarbij zonder overhaasting te werk doen

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

gaan, opdat er geene agitatie bij de bediening ontsta, zooals meestal geschiedt, wanneer op spoedig bedienen en vuren aangedrongen wordt.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 24 van 1870 en N°. 14 van 1873.

N°. 27. ADJUDANTEN-ONDEROFFICIER. *Bepalingen betreffende de — ingedeeld bij de kompagniën.*

De adjudanten-onderofficier, welke bij de kompagniën ingedeeld zijn, genieten een traktement van *f* 2.75 daags, even als voor de adjudanten-onderofficier dienstdoende officieren is voorgeschreven, indemniteit voor vivres volgens de reglementen en logies, zonder meer; zij rouleeren niet onvoorwaardelijk in dienst met de luitenants, maar worden in het algemeen gebruikt voor die diensten, welke reglementair van den luitenant verlangd worden, doch die door hen met goed gevolg kunnen worden ten uitvoer gelegd.

Tot die diensten behooren de verschillende kazerne diensten, de oefening van recruten en de afrigting van remonte paarden, in het algemeen die diensten, waarvoor de wetenschappelijke kennis van den artillerie officier niet wordt vereischt.

Zij zijn uitgesloten van krijgsraden, en daar waar een genoegzaam aantal artillerie officieren aanwezig is van kommissiën bij het materiëel, van het tijdelijk kommandement van kompagniën en meer dergelijke diensten.

Zij moeten voor de dienst gebezigd worden tot verligting van die der luitenants.

De aard hunner dienst hangt af van plaatselijke omstandigheden. De Artillerie Kommandanten en de Kommandant der Veld- en Bergbatterijen moeten dienaangaande meer bepaalde voorschriften geven.

De voor de onderofficieren vastgestelde straffen zijn ook voor de adjudanten-onderofficier van toepassing.

Zij zijn niet verpligt met de onderofficieren menage te voeren en moeten in verband met de localiteit behoorlijk gehuisvest worden. Zij worden aangesteld in volgorde van den datum, waarop hunne plaatsing op een, bij het hoofdbureau aan te houden, aanbevelingsregister gelast wordt, en bij gelijktijdige opname in dat register, volgens hunne dienstjaren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 25 van 1870 en N°. 20 § 1 van 1872 voor zooverre die op de aanstelling tot adjudant-onderofficier betrekking heeft.

N°. 28. ARTILLERIE-WERKLIEDEN. *Bepalingen betreffende de — bij de oorlogsmagazijnen en batterijen.*

De ondervolgende bepalingen omtrent de artillerie-werklieden, die van den Artillerie Constructie-Winkel bij de oorlogsmagazijnen en batterijen gedetacheerd zijn, worden ter opvolging voorgeschreven:

1. De artillerie-werklieden bij de batterijen zijn, zoodra zij voldoende geoefend zijn, vrij van alle exercitiën, behalve van de batterijschool en die exercitiën of inspectiën, waaraan de batterij in haar geheel deel neemt, behoudens die gevallen, waarin vrijstelling in 't belang van 's lands dienst wenschelijk is.

De artillerie-werklieden bij de magazijnen van oorlog zijn vrij van alle exercitiën.

2. De werktijd bij de batterijen is in den regel van 6 tot 10 uur vóórmiddags en van 11 uur vóórmiddags tot $3^1/_2$ uur námiddags.

De werktijd bij de magazijnen van oorlog vangt aan met het openen en eindigt met het sluiten dier inrigtingen, behoudens eene rust van 10 tot 11 uur des vóórmiddags.

Gedurende den werktijd mag geen ander werk dan voor den lande verrigt worden.

3. De smeden bij de batterijen, zijn echter verpligt in de werkuren mede de dienstpaarden van artillerie-officieren te beslaan, voor 't geval daarvoor buiten die uren geen tijd mogt wezen.

4. Bij gebrek aan werk voor den lande kan den werklieden vergund worden in hun atelier voor particulieren te arbeiden.

Werk ten behoeve van officieren van het wapen heeft dan den voorrang.

5. Geen werkman mag particulier werk onderhanden nemen dan waarvoor hem door den officier belast met het materieel der batterij of door den officier belast met het toezigt op de ateliers, met voorkennis van den kommanderenden officier, vergunning is verleend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

6. Er moet ten strengste gewaakt worden tegen het gebruik van 's lands materialen bij het verrigten van werk voor particulieren.

7. Wanneer er niets te repareeren valt, mogen de artillerie-kommandanten door de artillerie-werklieden in hun kommando zoodanige goederen laten aanmaken, welke van elders zouden moeten worden geëischt, waarvan de aanmaak niet tijdroovend is en waarbij het niet op stipte naauwkeurigheid in afmetingen aankomt.

8. Wanneer door ziekte als anderszins op plaatsen, waar meer dan éene batterij aanwezig is, één der werklieden komt te ontbreken; zal de werkman der andere batterij in de werkuren zooveel mogelijk het werk der beide batterijen waarnemen, tot dat de vacature wederom vervuld is, zonder daardoor regt te krijgen op meerdere betaling, dan hij bij de kompagnie, waarbij hij ingedeeld is, reeds geniet.

Bij overwerken wordt op de gedetacheerde werklieden toegepast het daaromtrent bepaalde bij tarief 46b.

9. Bij het in subsistentie overgaan van artillerie-werklieden van de kompagnie artillerie-werklieden naar een der kompagniën of een der op zich zelf staande detachementen, wordt door den kommandant van eerstgenoemde kompagnie aan den kommandant der kompagnie of van het detachement werwaarts zij gedirigeerd worden, gezonden eene kopij van het extract stamboek van de betrokken werklieden, waarbij overigens de gewone overgangsstukken gevoegd worden.

10. De extracten stamboek [afschriften] van de gedetacheerde werklieden, welke door kompagniën of detachementen naar het Hoofdbureau van het Wapen ter collationeering worden opgezonden, worden bij bevonden verschillen door tusschenkomst van den kommandant der kompagnie artillerie-werklieden aan de kommandanten van eerstgenoemde kompagniën of detachementen teruggezonden.

11. Op den 1en van elk kwartaal wordt door de Artillerie-Kommandanten en den Kommandant der Veld- en Bergbatterijen op Java aan den Directeur van den Artillerie Constructie-Winkel gezonden eene opgave van de in het afgeloopen kwartaal aan de gedetacheerde artillerie-werklieden onder hunne bevelen, opgelegde straffen, met bekendstelling tevens of zij, door ijver en geschiktheid voor hun ambacht, bij voorkomende vacature in verband met de aanspraken van anderen, in aanmerking kunnen komen voor bevordering.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

12. De Directeur van den Artillerie Constructie-Winkel mag geene gedetacheerde artillerie-werklieden tot bevordering voordragen dan na vooraf het advies te hebben ingewonnen van den betrokken Artillerie-Kommandant of van den Kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*; maar wel zoodanige voordragt door tusschenkomst van de betrokken autoriteit aan den Chef van het Wapen indienen; waarbij de autoriteit adviseert met het oog op het gedrag, de c. q. later ondergane straffen en vooral met het oog op de geschiktheid als werklieden.

13. Van alle overplaatsing en mutatiën, die op het stamboek der gedetacheerde artillerie-werklieden betrekking hebben, wordt door de betrokken Artillerie-Kommandanten of door den Kommandant der Veld- en Bergbatterijen op *Java*, onmiddelijk kennis gegeven aan den Directeur van den Artillerie Constructie Winkel.

14. Wanneer artillerie-werklieden zich zoodanig misdragen, dat het te voorzien is, dat zij binnen kort in de 2de klasse van militaire dicipline zullen moeten worden geplaatst, worden zij bij tijds tot ontslag als artillerie werkman en overplaatsing bij het personeel, of bij het wapen waarvan zij herkomstig zijn, voorgedragen, opdat het plaatsen van artillerie werklieden in dien strafcursus zooveel mogelijk worde voorkomen.

15. Alle voordragten tot ontslag als artillerie-werkman, betreffende de gedetacheerde artillerie-werklieden worden door tusschenkomst van den Directeur van den Artillerie Constructie winkel aan den Chef van het Wapen ingediend.

16. De artillerie-werklieden dragen op de halve lengte van den linker bovenarm een onderscheidingsteeken van rood laken, en wel:

de smeden, instrumentmakers, metaaldraaijers, koper- en blikslagers en ijzergieters: *een moker met tang gekruist*,

de zadelmakers: *een haam*,

de timmerlieden, wagenmakers, houtdraaijers en kuipers: *een zaag met bijl gekruist*,

de verwers: *een glazenmakershamer met penseel gekruist* en

de tot de kompagnie artillerie-werklieden behoorende vuurwerkers bij de pijrotechnische werkplaats te *Soerabaia*: *een vlammende granaat*.

17. De verstrekking der ambachts- en onderscheidingsteeken is geregeld bij tarief N°. 24.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

18. De kompagniesletter voor de kompagnie artillerie-werklieden is eene CW.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 28 van 1870 en N°. 33 sub III van 1873.

N°. 29. CONDUCTEURS. *Bepaling omtrent de aanstelling en bevordering der — bij de Artillerie.*

Om tot conducteur bij de magazijnen der artillerie in aanmerking te komen, wordt, in verband met het voorgeschrevene bij de algemeene-order N°. 25 van 1878 nog vereischt:

a. den graad van onderofficier;

b. goed gedrag, ijver en geschiktheid;

c. physieke geschiktheid om bij een hoofdmagazijn te dienen;

d. beproefde eerlijkheid.

Voorts wordt ter zake het volgende voorgeschreven:

1. Van de, op de instructie-rapporten tot conducteur aanbevolen onderofficieren, wordt bij het Hoofdbureau een *aanbevelingsregister* aangehouden, waarop zij geplaatst worden in volgorde van den datum, waarop hunne opname in dat register wordt gelast, en bij gelijktijdige opname, volgens hunne dienstjaren.

2. Sergeanten-majoor daarvoor in aanmerking gebragt wordende, zullen evenwel met behoud van het onderscheidingsteeken aan hunnen rang verbonden, aanvankelijk worden geplaatst als conducteur 3de klasse.

3. De conducteurs worden aangesteld in de volgorde, waarin zij op het aanbevelingsregister voorkomen, terwijl bij bevordering tot eene hoogere klasse gelet zal worden op hunne ancienneteit in de klasse, waartoe zij behooren en op verdienste.

4. De conducteurs moeten bij alle buitengewone inspectiën in de voorgeschrevene tenue gekleed zijn, en zich steeds buiten de werkuuren zoodanig vertoonen als bij werkzaamheden, zooals transporten enz. waarbij zij langs den openbaren weg moeten marcheeren, is voorgeschreven. De Artillerie Kommandanten en officieren, belast met het materiëel, zijn verantwoordelijk, dat de conducteurs volgens de voorgeschrevene tenue gekleed zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

5. De bestemming der conducteurs en de aard hunner werkzaamheden zijn omschreven in de instructie voor de magazijnmeesters der artillerie.

6. De conducteurs worden bij een der kompagniën van het kommandement, waarbij zij ingedeeld zijn, boven de formatie gevoerd.

7. Bij het feitelijk ontbreken van een conducteur bij een der oorlogsmagazijnen is de Artillerie Kommandant of de officier, belast met het materiëel, gemagtigd een artillerist als tijdelijk conducteur werkzaam te stellen onder genot eener toelage van *f* 1.— (*een gulden*) daags. (Tarief N°. 46[b]).

8. Onderofficieren, éénmaal tot conducteur aangesteld, komen, (buitengewone gevallen uitgezonderd) niet meer voor adjudant-onderofficier in aanmerking.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 32 van 1870, N°. 20 van 1872, § 1 voor zooverre die op de aanstelling tot conducteur betrekking heeft, § 2 geheel en N°. 2 van 1876.

N°. 30. STALLEN. *Invoering van een krabber of opruimijzer tot reiniging der —*

De gasontwikkeling uit het vuil onder de planken vloer in de stallen is allernadeeligst voor de gezondheid der paarden. Die plaatsen moeten alzoo met zorg zindelijk worden gehouden.

Ter bevordering daarvan is een krabber of opruimijzer ingevoerd, bestemd om het vuil onder de vloerplanken der stallen los te maken en op te ruimen.

Per batterij worden twee krabbers aangeschaft en onderhouden uit de gelden, die ingevolge § 25 van tarief N°. 46[c] voor stalbenoodigheden worden te goed gedaan.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 54 aan 1870 en N°. 35[IV] van 1873.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

№. 31. STRAFFEN AAN OFFICIEREN. *Van — opgelegd moet den Chef van het Wapen gerapporteerd worden.*

Telkens wanneer een officier van het Wapen der Artillerie wordt gestraft, zal de korps-chef een extract strafboek, enkel voor wat aangaat de alsdan opgelegde correctie, den Chef van het Wapen doen toekomen. Dat extract strafboek behoort, behalve van den datum, ook van de doorloopende correspondentie-letter te zijn voorzien.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie №. 40 van 1870.

№. 32. REËNGAGEMENT. *Hoe te handelen wanneer Artilleristen voorwaarden stellen bij het aangaan van een —*

Indien onderofficieren, korporaals en manschappen het verzoek doen om voor korten tijd *zonder reëngagement* te blijven doordienen of bij het aangaan van een reëngagement *voorwaarden* stellen, moet daarvan bij afzonderlijk schrijven, onder overlegging van het extract strafboek met omschrijving der motieven aan den Chef van het Wapen gerapporteerd worden. In dat schrijven moeten ook opgenomen worden de consideratiën en het advies der betrokken autoriteiten, daar deze het best, zoowel over de geschiktheid en het gedrag dezer militairen, als over de belangen van den dienst kunnen oordeelen, voor zooverre dit laatste tot hun kommandement of tot hun ressort behoort.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie №. 41 van 1870 en №. 16 van 1872.

№. 33. INSCHIETEN *van getrokken vuurmonden.*

Het aantal schoten en de grootte der ladingen, waarmede getrokken vuurmonden, bijaldien daaruit nog geen andere dan de proefschoten vóór hunne aflevering uit de geschutgieterij gedaan zijn, ingeschoten moeten worden; is aangegeven in Hoofstuk II van den Indischen Instructie-Inventaris.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het inschieten zal door de zorg van den Artillerie Kommandant geschieden, onmiddelijk nadat de keuring en inname bij de oorlogsmagazijnen zal hebben plaats gehad. Zoodra een kanon is ingeschoten zal daarvan melding worden gemaakt in de kolom »*Aanmerkingen*" van de beschrijvingslijst, onder de bewoordingen »*Ingeschoten overeenkomstig Artillerie-order* 1879 N°. 33; terwijl de tot het inschieten gedane schoten *niet* worden geboekt.

Wanneer tegen het op de plaats van aankomst inschieten van uit *Nederland* aangevoerde getrokken bronzen kanons, om eene of andere reden overwegende bezwaren bestaan, dan kunnen die kanons, ter voorziening in bestaande behoeften, worden verstrekt, *zonder* te zijn ingeschoten; doch behoort dit alsdan nog op de plaats van ontvangst te geschieden, zoodra zich daarvoor de gelegenheid aanbiedt.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 43 van 1870.

N°. 34. EXERCITIE-REGLEMENTEN. *Verantwoording der — op de posten, waar geene artillerie-detachementen zijn.*

De op de ondergeschikte posten benoodigde exercitie-reglementen, dienstvoorschriften, enz. worden verstrekt aan de officieren belast met het materiëel beheer aldaar en door deze in de materiëele verantwoordingen dier posten opgenomen.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 60 van 1870.

N°. 35. KEURINGEN. *Gematigdheid wordt daarbij aanbevolen.*

Het is gebleken dat bij inlevering door de garnizoens-wapenmagazijnen van wapens en ledergoed, of bij aflevering uit de artillerie-ateliers van aangemaakt artillerie-materiëel, bij de oorlogsmagazijnen herhaaldelijk voorwerpen worden afgekeurd, die hoewel kleine niet te verhelpen gebreken bezittende of eenigzins van de modellen afwijkende, echter nog volkomen bruikbaar zijn voor hunne bestemming.

Hierdoor wordt den lande groot nadeel berokkend, waarom

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

mits deze wordt bepaald dat de kommissiën die geroepen worden tot keuring van goederen, welke zich reeds in den boezem van het Wapen bevinden, zonder er op te letten of de voorwerpen nieuw zijn, of eenigzins van de modellen en tabellen afwijken, zich bij het onderzoek de vraag moeten stellen, of de goederen volkomen bruikbaar zijn voor hunne bestemming, in welk geval zij als bekwaam beschouwd en als zoodanig moeten worden ingenomen.

De keuring der door de garnizoens wapenmagazijnen ingeleverd wordende wapening en ledergoed, behoort mede met gematigdheid te geschieden; de lederwerken vooral kunnen niet zóó zijn als dikwijls verlangd wordt, zijn zij nog voor het doel geschikt, dan behoort men ze als bekwaam in ontvangst te nemen.

Goederen uit *Nederland* ontvangen, moeten steeds aan de tabellen en modellen voldoen en worden na ontvangst door eene kommissie gekeurd.

De keuring van goederen, die bij den Artillerie Constructie Winkel aangemaakt zijn, is bij het reglement voor die inrigting afzonderlijk geregeld.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie №. 62 van 1870, №. 13 van 1873 en №. 12 van 1875.

№. 36. RESTANTSTATEN. *Bepalingen omtrent de —*

Behalve het voorgeschrevene bij de vóórlaatste alinea der order voor de artillerie №. 19 van 1879, zal bij het opmaken van de driemaandelijksche restantstaten der oorlogsmagazijnen nog het ondervolgende in acht genomen worden:

1°. Wanneer verzendingen van oorlogsmateriëel gelast zijn, die niet binnen het kwartaal, waarin de order tot verzending gegeven werd, zijn afgehandeld, zoodat deze goederen, hoewel er reeds over beschikt is, nog in de verantwoording loopen, zal daarvan in de kolom: »Aanmerkingen" melding worden gemaakt door achter de betrokken artikelen bekend te stellen *over hoeveel of over welk gedeelte van den voorraad reeds beschikt is en tot welke einde.*

2°. In den restantstaat zullen opgenomen worden:

a. Eene specificatie van de restanten patronen tot achterlaad geweren met betrekking tot het jaartal van aanmaak;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

b. Eene specificatie van de restanten slaghoedjes met betrekking tot het jaartal van aanmaak of aanvoer, en

c. Eene nominatieve staat van de schepen, die gedurende het kwartaal, goederen voor de magazijnen van oorlog uit *Nederland* hebben aangebragt en waarvan de medegebragte goederen in de boeken zijn opgenomen met vermelding van de data van keuring en van de, marginale dispositiën van den Chef van het Wapen, waarbij de keuringsbescheiden goedgekeurd zijn terug ontvangen.

3e. In den restantstaat over het 4de kwartaal, moet in de kolom »Aanmerkingen" achter het artikel »Revolvers" vermeld worden, het aantal dezer voorwerpen dat in den loop van het jaar aan officieren tegen betaling is verstrekt.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 65 van 1870.

N°. 37. PROEFSCHOTEN. *Bepaling der lading voor de — met verbuste vuurmonden.*

Nadat een vuurmond verbust is, zullen daarmede *vijf* proefschoten of proefworpen gedaan worden.

Tot deze schoten of worpen zullen gebruikt worden:

bij verbuste gladde kanons: den kogel en de normaallading;

bij verbuste getrokken kanons: de gevulde exercitie puntgranaat en de normaallading, behalve bij de kanons van 8cm. veld waarbij de lading van 0,54 kilogr. moet gebruikt worden;

bij verbuste lange houtwitsers: eene, met zand op het gewigt gebragte granaat en de normaallading;

bij verbuste korte houtwitsers: eene granaat, als de voorgaande en de normaallading;

bij verbuste mortieren: eene bom of granaat als de voorgaande en de grootste worpslading, volgens de worpstafel.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 77 van 1870.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

№. 38. WATERDIGT LINNEN. *Beschrijving der bereiding van —*

Tot bekleeding van voertuigen, munitiekistjes, enz. zal gebruik gemaakt worden van zoogenaamd waterdigt linnen, dat bij de hoofdmagazijnen zelve, volgens onderstaande beschrijving kan worden bereid.

Soort van doek.

Het doek is Russisch gekeperd linnen, breed 0.73 meter, bekend onder den naam van Kalmink. Geverfd krijgt het eene breedte van circa 0,70 meter.

Bereiding der verf.

De verf wordt bereid als volgt:

Eene mengsel van:

20 liter lijnolie (raauwe of ongekookte),
0,50 kilogram menie,
0,50 » ramei of goudglid, en
3,00 » gele was,

wordt drie uren te koken gezet.

Bij het afnemen van het kooksel voegt men er 0,05 kilogr. gele zeep bij.

Nadat het koud geworden is, roert men er dóór:

3,00 kilogram gedempt zwartsel en
0,05 » klamei.

Met deze hoeveelheid kunnen 500 meters éénmaal aan beide zijden geverfd worden.

Verving.

Tot het verven wordt het linnen op eene lange tafel uitgelegd en vervolgens op beide zijden met de verf bestreken; gedroogd zijnde, wordt het op éene zijde andermaal geverfd.

Drooging.

Tot het droogen wordt het linnen in eene overdekte plaats uitgehangen en daartoe op afstanden van eene halve meter aan ijzeren haakjes vastgemaakt.

Bewaring.

Het linnen dient uitgespannen, gelijk het gedroogd is, bewaard te worden; dewijl het, opgerold of zamengevouwen, tot brocijing en verstikking zoude kunnen overgaan.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie №. 81 van 1870 en №. 38 van 1874.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

N°. 39. AFFUITEN EN VOERTUIGEN. *Onderhoud van —*

De bepalingen omtrent het onderhoud van het artillerie materiëel door oliën, verven, teeren, pootlooden, insmeren en kijaniseeren, zijn aangegeven op bladzijde 144 en 145 hoofdstuk III van den Indischen Inventaris. Kortheidshalve wordt hier daarnaar verwezen.

Voor en aleer men tot het op nieuw verven of teeren van materiëel overgaat, zal men het van de oude dekmiddelen ontdoen, hetwelk voor zoover de teer betreft, door afkrabbing geschiedt, terwijl de verf wordt verwijderd door de voorwerpen 2 à 3 malen te bestrijken met eene oplossing van 1 kilogram gewone handelspotasch op 6 liter water; na de potasch eenvoudig met het water te hebben vermengd, bestrijkt men het voorwerp bij gedeelten met deze loog en wascht het zoodra de verf begint los te laten, met zuiver water af, waarbij men gebruik kan maken van oude lappen of klapperbast; is, na eene eerste bestrijking, de verf niet genoegzaam verwijderd dan wordt de bewerking op dezelfde wijze herhaald. Men moet hierbij zorgvuldig opletten, dat de losgemaakte verf niet weder opdroogt, voor men begint te wasschen, waarom het aanbeveling verdient, slecht kleine gedeelten in eens met loog te bestrijken. Dit middel is ook van toepassing op het uit- en inwendige van Y. vuurmonden.

De op deze wijze behandelde voorwerpen mogen niet weder geverfd worden voordat ze behoorlijk gedroogd zijn.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie N°. 86 van 1870.

N°. 40. ONAFGEDANE OPDRAGTEN.. *Staat van —*

De Kommandanten der Artillerie op *Java*, de zelfstandige Artillerie Kommandanten buiten *Java* en de andere artillerie autoriteiten zullen maandelijks aan den Chef van het Wapen indienen een staat van de beantwoorde opdragten opgemaakt volgens model letter *A* gevoegd bij de algemeene order N°. 25 van 1869. Wordt de eene of de andere opdragt in den loop der maand afgedaan, dan moet zij evenwel op den staat voorkomen, met vermelding in de laatste rubriek, waarbij die opdragt is afgedaan, wordende zij op de volgende in te dienen opgave dan niet meer vermeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De nog afgedane opdragten van personeel en materiëel te zamen, worden op dien staat in naauwkeurige volgorde naar den ouderdom gerangschikt en verkrijgen één doorloopend nummer.

Als bijlage van dien staat, en ten einde te kunnen voldoen aan het voorgeschrevene sub 2 der algemeene order №. 25 van 1862, wordt overgelegd eene *opgave van redenen, waarom op ultimo* ..... 18.... *nog niet voldaan is aan de volgende requizieten van het hoofdbureau der artillerie*, ingerigt volgens model letter *B* van gemelde algemeene order; moetende in de laatste rubriek van dien staat beknopt en volledig de stand der betrekkelijke opdragt ontvouwd en de redenen vermeld worden, waarom eenig stuk onafgedaan gebleven, of gedeeltelijk behandeld is.

De requizieten, voorkomende op deze opgave, bevatten niet den aard en de data, maar verwijzen door middel van het doorloopend nummer naar den staat letter 4.

In *die* opgaven en *niet* in de staten letter *A* wordt eene gedeeltelijke voldoening aan eenig requiziet vermeld.

De laatste rubrieken van de staten letter *A* worden alzoo eerst dan ingevuld wanneer de requizieten *geheel zijn afgedaan*.

De bedoelde opgaven letter *B* blijven berusten bij het Hoofdbureau, maar de staten letter *A* worden telkens na geverifiëerd en van wege gemeld bureau geparapheerd te zijn, aan de respectieve autoriteiten teruggezonden, om bij het einde van eene volgende maand op nieuw té worden aangeboden, aangevuld met de nog onbeantwoorde stukken, behoorende tot de loopende maand en nadat daarop als afgedaan zijn aangeteekend, de vroegere requizieten, waaraan in den loop van die maand is voldaan.

Op den staat letter *A* en de opgave letter *B* moeten ook worden vermeld opdragten, welke vervat zijn in *geheime* of *vertrouwelijke* aanschrijvingen.

De korte inhoud van — en de redenen waarom nog niet voldaan is aan die geheime of vertrouwelijke opdragten moeten natuurlijk zoodanig worden omschreven, dat het geheim niet wordt geschonden, zoodat bijvoorbeeld omtrent eene schuldzaak van eenen officier, diens *naam* op die staten niet moet vermeld worden.

Mogt het onvermijdelijk zijn het geheim door eene, zelfs korte omschrijving te schenden, dan is het voldoende, slechts datum en letter van de betrekkelijke opdragt te vermelden.

Om de zes maanden moet eene nieuwe staat worden aangelegd, waarop de onafgedane stukken met een nieuw doorloopend nummer voorkomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Voor die posten, welke nog geen geregelde maandelijksche communicatie met *Java* hebben, blijft in afwachting van dien het aan het slot der algemeene order N° 25 van 1862 voorgeschrevene van toepassing.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 92 van 1870 en N°. 33 sub VI van 1875.

N°. 41. BEPAKKING. *Wijze van — van ransel en kleedingtasch.*

Wijze hoedanig de ransel moet worden bepakt.

a. Inwendig.

EUROPEANEN.	INLANDERS.
Op den bodem.	*Op den bodem.*
1 Tunique.	1 Tunique.
1 Halsdas losse.	1 Halsdas losse.
1 Pantalon blaauwe.	1 Pantalon blaauwe.
1 Onderbroek.	1 Werkbroek.
1 Hemd.	1 Boezeroen.
1 Paar sokken.	1 Sarong.
1 Kleerborstel.	1 Haarkam.
1 Schoenborstel.	1 Smeerdoosje, bevattende was en zeep.
1 Haarkam.	1 Naaizakje kompleet.
1 Smeerdoosje, bevattende was en zeep.	
1 Naaizakje kompleet.	

b. Uitwendig.

1 Paar schoenen boven op.	1 Kapot er om heen.
1 Kapot er om heen.	1 Eetketel achter tegen den ransel bevestigd met den lepel door de passant, daartegen gestoken.
1 Eetketel achter tegen den ransel bevestigd, met lepel en vork, door de passant daartegen gestoken.	
Indien de ransels op draagpaarden medegevoerd worden, zullen de eetketels door de manschappen zelf gedragen of zoodanig vervoerd moeten worden als de omstandigheden het best veroorlooven.	

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wijze hoedanig de kleedingtasch moet worden bepakt.

a. Inwendig.

EUROPEANEN.	INLANDERS.
1 Hemd.	1 Tunique.
1 Onderbroek.	1 Pantalon blaauwe.
1 Tunique.	1 Werk- of onderbroek.
1 Pantalon blauwe.	1 Boezeroen.
1 Paar sokken.	1 Sprei.
1 Sprei.	Als ook andere benoodigdheden, zooveel als daarin met gemak kan geborgen worden.
1 of 2 Buikbanden, naar mate dit artikel al of niet gebruikt wordt, zeep, was, nachtbroek en kabaai als andere benoodigdheden, zooveel als daarin met gemak kan geborgen worden.	

b. Buiten op of om.

1 of 2 paar Schoenen, welke zoo daarvoor nog plaats is ook daarin geborgen kunnen worden.	1 Legmatje.
1 Legmatjé.	

De kleedingtasch der beredenen wordt op dezelfde wijze bepakt als die der onberedenen.

De eetketels der beredenen worden bij de kookketels medegevoerd.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie №. 94 van 1870.

№. 42. MAGAZIJNMEESTERS 4e KLASSE. *Bepalingen omtrent de voordragt tot benoeming, de werkkring en de straffen der —*

De benoeming van magazijnmeesters 4e klasse der artillerie geschiedt door den Chef van dat Wapen.

Op het Hoofdbureau van het Wapen wordt alzoo een aanbevelingsregister voor den rang van magazijnmeester 4e klasse

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

aangehouden, waarop degene, wie de geschiktheid daartoe wordt toegekend, geplaatst worden, in volgorde van den datum, waarop hunne opname in dat register wordt gelast en bij gelijktijdige opname, volgens hunne dienstjaren.

Om daarop geplaatst te worden is vastgesteld:

1°. Geene andere onderofficieren dan bij afzonderlijk schrijven daartoe aanbevolen, worden op dit register gebragt, terwijl zulks alleen geschiedt op speciale last van den Chef van het Wapen;

2°. In den regel worden op dit register slechts gebragt de adjudanten-onderofficier bij het personeel van het Wapen en de conducteurs der 1e klasse, behoudens de uitzonderingen, welke door eene bijzonder gelukkigen aanleg, buitengewone diensten, ijver en voorbeeldig gedrag, ten volle gebillijkt worden;

3°. Van de magazijnmeesters der 4e klasse worden dezelfde diensten als van de overige magazijnmeesters, hoewel in minderen omvang, gevorderd en laat zich alzoo hunne geschiktheid voor dezen graad afleiden uit de Instructie voor de magazijnmeesters der artillerie;

4°. Indien de voorgedragene zich na de opmaking en indiening der voordragt tot plaatsing op het aanbevelingsregister, zóó mogt misdragen, dat hij niet verdient tot bedoelde betrekking te worden geroepen, moet daarvan *onmiddelijk* door den betrokken korps-kommandant bij missieve aan het Hoofdbureau worden gerapporteerd;

5°. De straffen, die aan de magazijnmeesters 4e klasse kunnen worden opgelegd, zijn dezelfde als voor de onderofficieren bepaald is.

Door deze order vervallen de orders voor de artillerie N°. 95 van 1870 en N°. 20 van 1872, voor zooverre deze op magazijnmeesters der 4e klasse betrekking heeft.

N°. 43. PATRONEN. *Verstrekking van losse — om in de stallen der artillerie te worden verschoten.*

Bij Gouvernements-besluit dd. 21 Januarij 1850 N°. 6 is bepaald dat bij elke bespannen veld- of bergbatterij der artillerie per week twee pakjes losse patronen moeten gebezigd worden om dagelijks gedurende het voederen der paarden in

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de stallen te worden verschoten, ten einde de paarden te gewennen aan het schieten uit draagbare vuurwapenen.

Tot het doen dier schoten moet gebruik worden gemaakt van de revolver der onderofficieren van de orderweek.

De wijze, waarop deze patronen tot bovengezegd doel zullen worden aangewend, wordt door de korps- of de zelfstandige batterij- en sectie-kommandanten geregeld.

De officier der stalweek behoort dit schieten in de stallen persoonlijk te surveilleeren. Het verdient aanbeveling dit schieten afwisselend gedurende de morgen- en middagstaldienst te doen plaats hebben, met uitzondering van des zondags.

Door deze order vervalt de order voor de artillerie №. 98 van 1870.

№. 44. ARTILLERIE ORDERS. *Intrekking van eenige overbodig gewordene — van* 1870.

Door de uitgave van de tot heden gearresteerde hoofdstukken van den Indischen Instructie Inventaris en van verschillende dienst- en exercitie-reglementen, instructiën, algemeene orders enz. zijn eenige orders voor de artillerie van 1870, thans overbodig geworden. Hetzelfde is het geval met eenige andere artillerie orders van dat jaar, bij welke bevelen gegeven werden, die door de dadelijke uitvoering, welke zij vereischten, thans vervallen zijn of bij welke van een op zich zelf staand feit mededeeling gedaan wordt.

Op grond daarvan worden de volgende orders voor de artillerie van 1879 bij deze ingetrokken:

№s. 1, 3, 4, 6, 9, wat betreft de veldbatterijen, 12, 22, 30, 35, 45, 54, 69, 88, 89, 102 en 104 benevens №s. 35 sub I en V van 1873 en 13 van 1875.

BATAVIA, den 31sten December 1879.
De Chef van het wapen der Artillerie.
PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ORDER VOOR DE ARTILLERIE.

1879.

N°. 45. VOORSCHRIFT OMTRENT DE ZAMENSTELLING, HET ONDERHOUD EN DE AANWENDING VAN DE REVOLVER EN DE DAARMEDE TE HOUDEN SCHIETOEFENINGEN. TWEEDE DRUK.

Distributie van het —

Van dit Reglement is blijkens Algemeene-Order N°. 65 van dit jaar een tweede druk verschenen, waardoor de eerste buiten werking wordt gesteld.

Van dezen tweeden druk wordt een exemplaar kosteloos verstrekt: aan de archieven der gewestelijke- en plaatselijke Artillerie-kommandanten, aan dat van het kommando der veld- en bergbatterijen op *Java*, aan dat der divisie veld-artillerie te *Batavia* en aan die der gedetacheerde batterijen en sectiën; voorts aan de verschillende Artillerie Bibliotheken.

Aan het archief der veld- en bergbatterijen op *Java* aan dat der divisie veld-artillerie te *Batavia* en aan die der artillerie-kommandementen te *Padang*, *Atjeh* en *Macassar* worden de noodige exemplaren verstrekt om in gebruik te worden gegeven bij de batterijen, zooals is aangegeven in de 2de Artillerie-Order van dit jaar.

Aan de Artillerieschool te *Weltevreden* worden 20 en aan de kaderschool te *Banjoe-Biroe* 50 exemplaren verstrekt.

Al deze exemplaren worden bij de respectieve Archieven en Bibliotheken in verantwoording genomen.

Door deze order vervalt de Order voor de Artillerie N°. 4 van 1878.

Het tijdstip van indiening der verslagen blijft bepaald op den 1sten December van het betrokken jaar.

BATAVIA, den 31sten December 1879.

De Chef van het Wapen der Artillerie.

F. R. K. PEIJER IM HOFF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

